

VAKOK VILÁGA

LXXXII.
évfolyam
5. szám

2021/5

MAGYAR

VAKOK ÉS GYENGÉNLÁTÓK

ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Tartalomjegyzék

- 3 Vakvezetőkutyák világnapja – Április 28-án online ünnepelt az MVGYOSZ
- 4 Az MVGYOSZ javasolja a súlyosan fogyatékos személyek ellátásainak emelését
- 5 Foglalkoztatás – A keresetkorlát eltörlésének hatásai
- 6 Válaszolt az NNK – nem náluk kell kérni a látássérült személyek előre sorolását
- 7 Volánbusz: május 1-jétől visszaáll az első ajtós felszállási rend
- 8 Beszámoló az MVGYOSZ online informatikai kurzusáról 3. rész
- 11 Kezdeményezés az önálló szavazásért – együttműködés a Nemzeti Választási Irodával
- 13 EU fogyatékosügyei stratégia 2. – A mozgás szabadsága és tisztességes lakhatáshoz való jog
- 16 Ismét terítéken a web-akadálymentesítés
- 19 Kun Irén, a Benedek Elek meseíró pályázat különdíjasa
- 20 Kun Irén: Drága kakaskám!
- 23 „Világéletemben tele voltam olvasmányélményekkel” – Beszélgetés Bárányné Vizi Ágnes felolvasóval
- 26 Adjuk össze! Adományozzon ön is 500 forintot a Braille- és a Hangoskönyvtárra!
- 27 „Minden életkorban fontos a Braille” – II. Tapintható olvasás konferencia
- 30 Csapó Endre: A legbutább hercegnő
- 32 Böjtös Rebeka: Az elégedetlen gomba
- 33 Kapitány a fedélzeten 11. rész
- 36 Látássérültként, emberként – Interjú Vargáné Décsei Eszter Judittal
- 39 Kérjen időpontot! Jöjjön személyesen!
- 39 Új időpontban a jogi tanácsadás
- 40 Pályázatot hirdetett a Vakok Lakásgondjainak Megoldását Támogató Alapítvány
- 41 Chip Magazin és egyéb újdonságok a Lapról hangra weboldalon
- 42 Okosmorzsaparty – Friss hírek az IKT eszközök világából
A Főképernyő és az Alkalmazáskönyvtár rendszerezése iPhone-on
- 45 A sorstársak közössége mint új lehetőség – Interjú Máté Gáborral
- 46 Tóth Andrea Zsanett: Máriusz, a hétköznapi egér
- 49 Család, munka és színház – Interjú Zajcsekné Zsiga Szilviával
- 50 Anyák napi online köszöntés

Vakvezetőkutyák világnapja – Április 28-án online ünnepelt az MVGYOSZ

Április 28-a 1994 óta a vakvezetőkutyák világnapja. A járványhelyzet miatt 2020 után idén is virtuálisan emlékeztünk meg erről a jeles napról.

A vakvezetőkutyák a munkakutyák egyik legkomolyabban képzett és leginkább megbecsült csoportját alkotják, széleskörű elfogadottságukat pedig a tudatos kutyatartás divattá válása is nagy mértékben elősegítette. Hosszú út vezetett azonban ehhez az elismertséghez.

A vak ember és az őt segítő kutya képe szinte egyidős az emberiség történetével. Európában több mint száz éve képeznek vakvezetőkutyákat, akiknek ismertsége a világháborúkban megvakult katonák révén ugrásszerűen megnőtt. Magyarországon viszont csak 1978-ban indult el a vakvezetőkutyakiképzés a Vakok Szövetsége berkein belül. Vitéz Lovag Rithnovszky János odaadó és küzdelmes munkájának köszönhető, hogy a magyarországi vakvezetőkutya-képzés ma már több mint negyvenéves múltra tekint vissza.

Egészen 2002-ig az MVGYOSZ volt az egyetlen hazai vakvezetőkutyakiképzéssel foglalkozó szervezet. A kezdetektől napjainkig közel 1000 négy lábú segítőt adtunk a vakvezetőkutyát igénylő látássérült emberek mellé. Jelenleg nyolcvan látássérült személy közlekedik az MVGYOSZ által kiképzett kutyával és több tucat leendő vakvezetőkutya nevelése, kiképzése van folyamatban.

A kutyák kiképzésének szilárd alapját jelenti az MVGYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Központjának önkéntes kölyöknevelői közössége. Az ő áldozatos munkájukat 2020 óta ismerjük el az MVGYOSZ elnöksége által alapított Rithnovszky-díjjal. A kitüntetés három fokozatát az önkéntesek meghatározott számú leendő vakvezetőkutya felnevelésével érdemelhetik ki. A 2020-as díjazottak között olyan önkéntes is van, aki jelenleg már a tizenharmadik kutyát neveli a központ és egy majdani látássérült gazdi számára. A díjazottak klubjához idén egy újabb páros, Németh Gergely és Petrás Vera csatlakozott, akik harmadik kutyájuk felnevelésével a díj ezüst fokozatát érdemelték ki.

A kutyatartásról szóló döntés komoly felelősség, és nincs ez másképp abban az esetben sem, ha egy látássérült személy határozza el, hogy vakvezetőkutyával szeretne közlekedni. 2021-ben ezt a felelősséget hangsúlyozva hívjuk fel a figyelmet a vakvezetőkutyák és az önkéntes kölyöknevelők szívvel-lélekkel végzett munkájára, valamint a vakvezetőkutya és a látássérült gazdi között létrejövő kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolatra.

A vakvezetőkutyák világnapja alkalmából készült ünnepi videó az MVGYOSZ YouTube-csatornáján, az alábbi linken tekinthető meg:

<https://youtu.be/MhoKvDfLu8w>

Az MVGYOSZ javasolja a súlyosan fogyatékos személyek ellátásainak emelését

A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ) a fogyatékosági támogatás és a rokkantsági járadék összegének emelésére vonatkozó kezdeményezéssel fordult a társszervezetekhez.

Az MVGYOSZ csatlakozott a javaslatához, kiegészítve azt azzal, hogy a vakok személyi járadékának emelését is indítványozzuk.

A fogyatékosági támogatásra a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény szerint súlyosan fogyatékosnak minősülő személyek jogosultak. Közülük magasabb összegű fogyatékosági támogatásra jogosult az, aki halmozottan fogyatékos, továbbá akinek önkiszolgálási képessége teljesen hiányzik.

A vakok személyi járadékára a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról rendelkező 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet szerinti vak személyek jogosultak. Ez egy kifutó ellátás, amely újonnan már nagyjából húsz éve nem igényelhető.

Rokkantsági járadékra a 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet alapján az a személy jogosult, akinek a huszonötödik életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű.

Fogyatékosági támogatásban összesen 107.479 fő részesül, közülük 48.242 fő alacsonyabb, 59.237 fő pedig magasabb összegű fogyatékosági

támogatást kap. Vakok személyi járadékában mindössze 3.137 fő részesül, rokkantsági járadékot pedig 33.273 fő kap a Magyar Államkincstártól kapott adatok szerint.

Évek óta tapasztalható, hogy a nemzetgazdasági átlagbér gyorsabb ütemben emelkedik – a KSH adatai alapján évi 8-12% közötti mértékben –, ehhez képest a csupán az inflációval korrigált pénzbeli ellátások értéke nem emelkedik számottevően. Az ellátások jelenlegi, a gazdasági hatásokat nem követő összege az érintetteknek nem nyújt valódi anyagi segítséget, a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérséklésére alkalmatlan.

Erre tekintettel a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetségével (MEOSZ) közösen a fogyatékosági támogatás alacsonyabb összegét a jelenlegi 24.335 forintról havi 70.000 forintra, a fogyatékosági támogatás magasabb összegét a mostani 29.713 forintról 100.000 forintra, a vakok személyi járadékát a jelenleg folyósított havi 20.008 forintról 70.000 forintra, a rokkantsági járadékot pedig havi 40.310 forintról 120.000 forintra tartjuk indokoltnak és szükségesnek felelni.

A MEOSZ javaslatához támogatóként csatlakozott az Autisták Országos Szövetsége (AOSZ), az Értelmi Fogyatékosággal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége (ÉFOÉSZ), a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ) és a Siketvakok Országos Egyesülete (SVOE) is.

Az előterjesztést a MEOSZ megküldte több kormányzati szervezet, köztük a Miniszterelnökséget vezető miniszter, a pénzügyminiszter, az emberi erőforrások minisztere és a stratégiai társadalmi kapcsolatokért felelős miniszterelnöki megbízott részére is.

E három ellátásban több mint 140 ezer ember részesül összesen, a javaslat célja, hogy elősegítse a súlyos fogyatékoságukból eredő anyagi hátrányaik kompenzálását.

dr. Weninger Magda jogász

Foglalkoztatás– A keresetkorlát eltörlésének hatásai

A KSH adatai szerint Magyarországon 2019-ben 315 ezer volt az ellátást kapó megváltozott munkaképességűek száma. Mintegy 8500 olyan 25 fő feletti létszámú cég van Magyarországon, amelyek közülük alkalmaznak munkavállalókat. Mára nőtt a munkáltatókhoz felvett megváltozott munkakeresők száma, és nem kell már mesterségesen alacsony szinten tartani a bérszintjüket. Azok az üzemek, amelyek a piaci ár alatt dolgoztak be a megrendelőknek, most kénytelenek lesznek bért emelni, ha szeretnék megtartani a munkaerőt és piaci pozícióikat is.

23 évnél fiatalabb fiatalok is beleszámítanak

A sajátos nevelési igényű (SNI) diákok pályakezdése a koronavírusjárvány alatt különösen nehézé vált. E kör elhelyezkedését segíti az a jogszabályváltozás, amely lehetővé teszi a munkáltatóknak, hogy a kötelező 5 százalékos rehabilitációs foglalkoztatási szintbe olyan SNI fiatalokat is beszámítsanak, akik még nem töltötték be 23. életévüket. Igen széles kört érint ez a változás is: csak középfokú intézményekben jelenleg 24 ezer SNI gyermek tanul – olvasható a Trenkwalder munkaerőpiaci szolgáltató sajtóközleményében.

Forrás: adozone.hu; Feltöltés: 2021.03.31.

dr. Dobos Mariann

Válaszolt az NNK – nem náluk kell kérni a látássérült személyek előre sorolását

A közelmúltban megkerestük a Nemzeti Népegészségügyi Központot (NNK) annak érdekében, hogy a látássérült személyek prioritást élvezzenek az oltási sorban. Íme, a válaszuk.

Dr. Nagy Sándor, az MGYOSZ elnöke azzal a kéréssel fordult a Nemzeti Népegészségügyi Központ vezetőjéhez, hogy a látássérült személyek – tekintettel kiszolgáltatottságukra, illetve arra a tényre, hogy számukra gyakran csak a szociális távolságot megsértve lehet hatékonyan segítséget nyújtani, előnyt élvezhessenek a koronavírus elleni oltásra várakozók között. Nemrég érkezett meg az NNK jogi osztályának válasza, alább idézzük a fontosabb pontokat.

Habár a látássérülés nem szolgáltat prioritás adására való okot az oltási sorrendben, az egyes személyek életkora vagy magas kockázatot jelentő egyéb alapbetegsége ilyennek minősülhet.

A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő heti frissítéssel továbbítja a házi orvosok részére a praxisban regisztráltak listáját. A házi orvosok a regisztráció szerint rendelkezésükre bocsátott lista, valamint a regisztrált személy kórtörténetének ismerete alapján tájékoztatják és hívják be, vagy a megfelelő oltópontra irányítják az érintetteket. Ebből következően a házi orvosnál kell jelezni, ha valaki – a lehetőségekhez mérten – a látássérülése miatt felmerülő további kockázatok csökkentése céljából előrébb szeretne kerülni az oltási sorban.

További előnyt jelenthet, ha használjuk az eeszt.gov.hu oldalon elérhető időpontfoglaló felületet, amelynek segítségével – a szabad időpontok függvényében – a házi orvos bevonása nélkül, akár már másnap felvehetjük az oltásunkat. Azonban mivel a felület akadálymentesítését még nem fejezték be, még a képernyőolvasót használó haladó felhasználóknak is azt javasoljuk, hogy vegyék igénybe egy látó személy segítségét. Az elektronikus időpontfoglaló adatlap első oldalán egy úgynevezett captcha kódot is meg kell

adni, ennek megoldásához a Firefox és a Google Chrome böngészőben egyaránt futtatható Rumola bővítmény használatát javasoljuk. Az EESZT oldal akadálymentesítése a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) tájékoztatása szerint jelenleg is folyamatban van.

Az időpontfoglaló felületet mindenki csak saját felelősségére használhatja. A kérdéses weboldalon a TAJ számunk és a születési dátumunk megadását követően tudunk helyszínt választani, majd jelentkezni a szabad időpontok egyikére. A felület azonban nem enged választani a vakcinák között, így aki-nek egészségügyi okokból nem mindegy, milyen oltást kap, annak a rendes eljárást, a sorban állást kell választania.

Amennyiben az űrlap kitöltése során további segítségre van szükségük, forduljanak bizalommal az Informatika a Látássérültekért Alapítvány ügyfélszolgálatához.

Velegi Dorottya jogi munkatárs

Volánbusz: május 1-jétől visszaáll az első ajtós felszállási rend

Május 1-jétől visszaáll a Volán járatokon az első ajtós felszállási rend, és ismét lehet jegyet vásárolni a buszokon. Ezzel párhuzamosan megszűnik a látássérült utasokra vonatkozó átmeneti díjmentesség a helyközi forgalomban.

„A Volánbusz járatain ismét lehet jegyet vásárolni a buszvezetőktől, visszaáll a fedélzeti jegyértékesítés és az első ajtós felszállási rend – közölte a társaság az MTI-vel. Kiemelték, hogy a járatokon az első üléssorok továbbra sem használhatók, megmarad a kordonos lezárásuk, a száj és az orr maszkkal való eltakarása ezentúl is mindenki számára kötelező a Volánbusz valamennyi járatán és utasforgalmi létesítményeiben.

Az első ajtós felszállás újraindulásával egyidőben megszűnik az ellenőrök-nél történő pótdíjmentes jegyváltás lehetősége, tehát az utazás csak érvényes menetjeggyel vagy bérlettel kezdhető meg – írják a közleményben.”

Forrás: <https://koronavirus.gov.hu/cikkek/volanbusz-majus-1-jetol-vissza-all-az-elso-ajtos-felszallasi-rend>

A fentiekre tekintettel felhívjuk a figyelmet, hogy a korlátozások idejére a kísérő nélkül utazó látássérült személyek részére biztosított ingyenesség a felszállási rend helyreállításával megszűnik.

Mivel a Mobiljegy alkalmazás és a Volánbusz webes jegyvásárlási felületének akadálymentesítése tekintetében tavaly óta nem történt előrelépés, az MVGYOSZ ismét levélben fordult a társasághoz, kérve a látássérült utasok számára az elektronikus jegyvásárlás egyenlő hozzáféréssel történő biztosítását. Levelünkre a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. reagált, így az Informatika a Látássérültekért Alapítvány bevonásával a jövő héten megkezdődnek a hibák kijavítására vonatkozó tárgyalások.

Beszámoló az MGVYOSZ online informatikai kurzusáról 3. rész

Mi várható a közeljövőben?

A Beszélő Linux – BeLin 7.0. március 15-én kerül kiadásra, mely a megszokott GNOME és Mate grafikus ablakkezelő változatban egyaránt elérhető lesz. Az első a gyengénlátó, a második a vak személyek számára ajánlott. A távoktatás szempontjából fontos változás lesz, hogy az akadálymentes BeLinben egy akadálymentes Skype programot találnak a felhasználók. A képernyőolvasó a Firefox-on kívül már a Chrome böngészőt is támogatja.

Újdonság a tananyagok között, egy könnyen érthető kommunikációs (KÉK) nyelvezen írt informatikai tréninganyag, mely Windows és iOS operációs rendszer, internet és email-használat bemutatására készül, a tananyag publikálása nyárra várható.

Ez a tréninganyag elsősorban olyan halmozottan sérült látássérült személyek részére ajánlott, akik újdonsült felhasználóként el tudják sajátítani a számítógép és iPhone kezelést. A tananyag segítségével egy olyan célcsoport előtt nyílik meg a számítógép és a telefon használata, mely eddig semmilyen támogatást nem kapott ezen a területen. A tananyag a tanárok, szülők számára is nagy segítséget nyújthat a magyarázathoz.

Egy új kiadvány is készül a matematikai nyelvek kapcsán. Ha HTML környezetbe leírt LaTeX és MathML parancsok állományait böngészőben megnyitjuk, egy olyan vizuális megjelenítést kapunk, mely a tanár számára is könnyedén értelmezhető. Nagy különbség, hogy a böngészőben megjelenített tartalom képernyőolvasóval is felolvastatható. Be lehet lépni egy matematikai megjelenítés funkcióba és itt egészében el tud hangzani egy adott matematikai kifejezés, valamint tényezőként is vissza lehet azt olvastatni. Ezt a fajta felolvasást a JAWS program biztosítja a felhasználóknak. Chrome és Edge böngészőben egyaránt működik a funkció. Ilyen anyagokat a diák és a tanár egyaránt tud készíteni. Viszont, mivel a jelzések alapján, a tanároknak nincs idejük a papíron lévő anyagok átírására, így az alapítvány a matematikai feladatgyűjtemények akadálymentes átírását is elvégzi. A 11-12-es osztályos matematikai feladatgyűjtemény átírása már meg is valósult, már csak az utolsó simítások vannak hátra, így hamarosan elérhetőek lesznek mind a diákok, mind a tanárok számára. A matematikatanárnak így elegendő lesz ezekből kijelölni a feladatokat. Azokat át tudja helyezni vágólapon keresztül egy külön dokumentumba, melyet oda tud adni a látássérült diákjának. Otthon vagy tanórán a diák meg tudja oldani. A diáktól feltétel a LaTeX vagy a MathML nyelv elsajátítása. Amit megírt, azt át tudja adni a matematika tanárának, aki látja annak vizuális megjelenését.

Az alapítványnál ezek mellett folyamatban van a négyjegyű függvénytáblázat átírása, majd azt követi a 9-10. osztályos feladatgyűjtemények elkészí-

tése. Az informatika lehetőséget biztosít, hogy együtt haladhasson a látás-sérült diák társaival. Ugyanúgy számot tud adni tudásáról, mint látó társai.

Kérdések

A Kréta nem teljesen akadálymentes. Mire érdemes odafigyelni?

Az alkalmazás használható. Viszont vannak gombok, amelyek nincsenek megcímkézve. A nehézség az, hogy vannak olyan részek, melyek nehezen áttekinthetőek. Az alkalmazás esetében az órarendnél a jobbra, balra seprésnél nehezebb az áttekintés. Ilyen esetben érdemesebb a webes felületet használni. Bizonyos funkciókat pedig a mobilos alkalmazásban célszerűbb használni. Az appban az értesítéseket, bejegyzéseket, osztályzatokat, hiányzások igazolását, faliújságot jól lehet kezelni. A weboldalon is jól el lehet boldogulni. Az akadálymentesítési tervbe az oktatási weboldalak, szolgáltatások, funkciók is bekerültek, így a KRÉTA és a Neptun is. Várhatóan ezek akadálymentessége is javulni fog a közeljövőben.

Digitális hangoskönyvek elérhetősége

A tankönyveket a szövetség adaptálja a középiskolások számára. A szövetség célja a tankönyvek hangoskönyv formában való elérhetővé tétele is, melyet a látássérült diák az MGVYOSZ hangoskönyvtárában el tud olvasni.

Online tankönyvek

Az interneten elérhető online tankönyveket a képernyőolvasók nem feltétlenül tudják olvasni. Az online tankönyvek nem egyenértékűek az adaptált tankönyvekkel. Adaptált tankönyveket 2021/22-es tanévtől kizárólag a szövetség fog készíteni közép és általános iskolák számára egyaránt.

A PDF-ek közül vannak kép jellegűek, mintha az oldalak le lettek volna fényképezve. A képernyőolvasók ezt nem tudják értelmezni. Erre vannak a karakterfelismerő programok. A JAWS-ban is van karakterfelismerő funkció, de ilyen program például az Abby FineReader, az Omnipage, és az Infoalap Reader (http://infoalap.hu/tevekenysegek/sajat_fejlesztések/infoalapreader/). Átkonvertálás után megjelenik egy képernyő, amit olvas a JAWS. Viszont a tankönyvek képi anyagait (források, táblázatok, grafikonok) nem tudja konvertálni. Így azokat külön adaptálni kell. Az adaptált tankönyveket a KELLO-n keresztül kell megrendelnie az oktatási intézményeknek.

Ha a tankönyvrendelésekkel problémát tapasztal a látássérült diák, akkor azt az MGVYOSZ-nek, mint érdekképviseleti szervnek kell jelezni.

Emellett fontos megjegyezni, hogy védett nézetben az internetről letöltött PDF-ek nem olvashatóak. A file tulajdonságai között a védett nézetet ki kell kapcsolni.

Módszertani segédletek A jövő kilátásai weboldal Szakirodalom oldalán megtalálhatóak: <https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/szakirodalom/>

A JAWS frissítése

Minden évben megjelenik egy újabb verzió. Ha ezt feltelepítjük, egymás mellett lesz két JAWS (régi és új verzió). Először érdemes kipróbálni, milyen az új verzió, ha elégedettek vagyunk, a régebbi eltávolítható. Az eltávolításnál lesz egy kapcsoló, a közös részek eltávolításáról. Ezt ne jelöljük be. Az új programverzió telepítését követően az automatikusan érzékelt fogja az előzőekben aktivált hitelesítést.

PowerPoint diák olvasása

A PPT-k a Google Classroomban képernyőmegosztással láthatóak.

A PowerPoint programot a JAWS tökéletesen kezeli. De a PPT-eket el kell kérni és a saját gépünkre kell tenni, mert máshogy a képernyőolvasó nem érzékeli. Fontos megbeszélni a tanárral, hogy még az óra előtt adja oda a diákat. Ha a tanár nem akarja kiadni, akkor lehet kötni egy szerződést, melyben a diák nyilatkozik, hogy másnak nem fogja átadni a kapott PPT-t. De lehet jelezni a helyi érdekképviseleti egyesületnek vagy az MVGYOSZ-nek is, ha a diák nem kapja meg az anyagot.

Braille-kijelzők és matematikai nyelvezet

Braille-ben matematikai jelölések, egyenletek írása is megoldható. Egy nemzetközileg elterjedt rendszer a Németh Ábrahám által kidolgozott matematikai leírónyelv, mely Magyarországon még nem terjedt el. Pár évvel ezelőtt megjelent egy ennek használatát oktató magyar kiadvány az INFO-ALAP gondozásában. Emeletes törteket is lehet írni vele.

<http://infoalap.hu/tevekenysegek/oktatas/tudaskozpont/>

Reál tantárgyak tanulásának támogatása

A projekt során eszközbeszerzés is történik. A tábor során ezeket a tanulást támogató eszközöket fogják használni a diákok. Több tanulást támogató eszköz van az EGYMI-knél, illetve a látássérültek megyei egyesületeinél, és más érdekvédelmi szervezeteknél is vannak életvitelt segítő eszközök.

A projekt során felmérést készítünk az országosan elérhető eszközkölcsönzők és segédeszközboltok szolgáltatásairól. A felmérés eredményét a projekt résztvevői meg fogják kapni a projekt befejeztével. Fontos, hogy az eszközkölcsönzési lehetőségeket vegyék igénybe a diákok.

Eszköztámogatás

Az MVGYOSZ dolgozik azon, hogy a NEAK által támogatott eszközök listája bővüljön. Az egyesületeknél vannak különböző támogatási lehetőségek, kedvezmények, ezeket is érdemes figyelni. Érdemes egyedi méltányossági kérelmet beadni digitális nagyító eszközökre és Braille-kijelzőre is. Az Infoalap weboldalán olvashatóak az egyedi kérelem beadásáról szóló tudnivalók.

A megajánlott kedvezményt nem kötelező elfogadni.

A tartalmas kurzus végén a feltett kérdésekre az előadók és az MVGYOSZ ifjúsági referense válaszolt.

Informatikai jellegű kérdésekkel az INFOALAP munkatársaihoz is lehet fordulni.

Cím: 1145 Budapest, Bácskai utca 29/b.

Telefon: (1)273-3188, +36(70)295-9288

Skype: infoalap_helpdesk

E-mail: helpdesk@infoalap.hu

Személyes ügyfélszolgálati idő: kedden és csütörtökön 9-17 óra között.

Az esemény az Emberi Erőforrások Minisztériuma „Fenntartható Jövő” pályázat támogatásával valósult meg.

Kezdeményezés az önálló szavazásért – együttműködés a Nemzeti Választási Irodával

Újabb lépést tettünk azért, hogy a látássérült emberek külső segítség nélkül szavazhassanak az országos, az önkormányzati és az európai parlamenti választásokon.

Az Európai Vakok Szövetsége (EBU) 2018-ban létrehozott egy projektet Accessible Vote Association (AVA) néven. A kezdeményezés célja az egyes EBU-tagállamok szavazásért felelős hatóságaival egy olyan együttműködés létrehozása, amelyen keresztül megvalósítható a látássérült személyek önálló szavazási lehetőségeinek ismertté tétele, esetlegesen új akadálymentesítési eszközök beépítése a szavazási procedúrákba, illetve a vak és gyengélátó szavazók tudatosságának és önrendelkezés iránti igényének növelése.

A kezdeményezésben Magyarország is részt vesz. Ennek keretében azt a feladatot kaptuk, hogy országos, megyei és helyi szinten működjünk együtt a szavazások lebonyolításáért felelős hatóságokkal, és tegyünk meg mindent annak érdekében, hogy mind a hatóságokat, mind az érintetteket felvilágosítsuk a látássérült állampolgárok önálló és titkos szavazáshoz való jogának biztosítása kapcsán felmerülő lehetőségekről.

Magyarország választási törvénye meglehetősen fejlett a többi EBU-tagország hasonló jogszabályaihoz képest. Nálunk ugyanis amellet, hogy a látássérült szavazópolgár a szavazás során a szavazókör két megbízottjának segítségét kérheti, vihet magával egy általa megbízhatónak tartott látó segítőt, aki az ő utasításai alapján kitölti a szavazólapot, illetve használhat Braille-szavazósablont, amellyel a szavazás titkossága sem sérül, és az érintett látássérült személy önállóan, külső segítség nélkül is érvényesen voksolhat.

Az MVGYOSZ készített egy nem reprezentatív felmérést tagegyesületei körében arra vonatkozóan, hogy a látássérült személyek mennyiben élnek ezekkel a lehetőségekkel. A felmérés rávilágított arra, hogy bár a lehetőségek elméletben adottak, a gyakorlatban még mindig sokan úgy tudják, hogy csupán akkor szavazhatnak érvényesen, ha visznek magukkal egy segítőt, aki helyettük szavaz. A legutóbbi szavazás alkalmával néhányan, különösen kisebb településekről, megkísérelték igénybe venni az előzetesen elektronikus úton megigényelt Braille-sablont is, ám azt tapasztalták, hogy a szavazókör megbízottainak nem volt tudomása arról, mi ez, hogy néz ki, és mire használható.

Annak érdekében, hogy a szavazással kapcsolatos tudatosságot növelni tudjuk, először a Nemzeti Választási Irodával (NVI) folytatott az MVGYOSZ egyeztetést 2021. március 24-én. Az egyeztetés során amellet, hogy felhívtuk a figyelmet a tagjaink által tapasztalt anomáliákra, felvetettünk néhány új ötletet annak érdekében, hogy több lehetősége legyen a látássérült állampolgároknak önállóan szavazni.

Mindenekelőtt azt javasoltuk, hogy a szavazóbizottságok tagjai kapjanak egy külön tájékoztatót arra az esetre, ha a szavazókörükben egy látássérült személy kívánna szavazni. Azt tanácsoltuk, hogy ebben a tájékoztatóban, külön legyenek felsorolva azok a lehetőségek, amelyeket a látássérült állampolgár igénybe vehet.

Ezek az alábbiak:

- önállóan, szavazósablonnal történő szavazás a szavazókör területén
- a saját segítővel történő szavazás
- szavazás a szavazóbizottság két tagjának segítségével
- a mozgóurna használata.

A fentiekén túl a szavazólapok kialakításának megváltoztatására is javaslatot tettünk. A korábban említett felmérésből ugyanis az is kiderült, hogy azok a szavazóbizottsági tagok, akik soha nem találkoztak még Braille-szavazósablonnal, nem mindig tudják megállapítani, hogyan kell szabályosan behelyezni a szavazólapot. Ezért azt javasoltuk, hogy a szavazólap és a szavazósablon egyik sarka legyen egységes jelöléssel ellátva, ami megkönnyíti az egyértelmű behelyezést. Az NVI az egyeztetést követően megküldött válaszában utalt arra, hogy a szavazólap kialakításán nem tudnak ekkora változtatásokat végezni, de jelezték, hogy a szavazósablonokat, amelyekből koránt sincs annyi darabra szükség, mint amennyi szavazólapra, képesek úgy átalakítani, hogy megkönnyítsék az egyértelmű használatot.

Az utolsó javaslatunk az MVGYOSZ népszerű szolgáltatásához, a Távszemhez kapcsolódott. Annak érdekében, hogy a látássérült szavazó fel tudja mérni a sablonnal történő szavazás során, hogy érvényesen szavazott-e, felvetettük, hogy ezt legyen lehetősége a Távszem szolgáltatás segítségével ellenőrizni. Erre az NVI-től azt a választ kaptuk, hogy a hatályos

választási eljárási törvény módosítása nélkül ez nem lehetséges, hiába biztosított a szavazás titkossága az alkalmazás adatvédelmi nyilatkozata alapján és a titkosított csatornán futó egyoldalú videókapcsolattal.

Az egyeztetést követően az MGVYOSZ az NVI felkérésére készített egy-egy tájékoztatót az NVI és a szavazókörök megbízottjai számára, ami bemutatja, milyen segítségre lehet szükségük a szavazásra jogosult látássérült állampolgároknak. Amint ezt az NVI jóváhagyja, haladunk tovább a megyei szintre.

Végezetül felvetődött az online szavazás mint akadálymentes szavazási forma kérdése, ám, mint arra az NVI rámutatott, kiindulva az ezzel próbálkozó államok negatív tapasztalataiból, sem hazánkban, sem a környező országokban egyelőre nincs ennek bevezetésére irányuló politikai szándék.

Velegi Dorottya jogi munkatárs

EU fogyatékoságügyi stratégia 2. – A mozgás szabadsága és tisztességes lakhatáshoz való jog

Mennyiben érvényesül a mozgás szabadsága mint uniós alapjog egy fogyatékosággal élő EU-polgár esetében? Lehet-e a mai Magyarországon akadálymentesen szavazni? Hogyan teszi lehetővé az Európai Unió, hogy a fogyatékosággal élő személy megválaszthassa, kivel, hol és hogyan szeretne élni?

„A fogyatékosággal élő személyeknek joguk van a jó munkahelyi körülményekhez, az önálló élethez, az esélyegyenlőséghez, valamint ahhoz, hogy teljes mértékben részt vehessenek közösségük életében. Mindenkinek joga van a korlátok nélküli élethez. Közösségként pedig kötelességünk, hogy másokéval azonos alapon biztosítsuk a társadalomban való teljes körű részvételüket.” (Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke)

Előző cikkünkben áttekintettük, mit tesz az Európai Unió az akadálymentesség elősegítéséért. Jelen cikkünkben megvizsgáljuk, hogyan gyakorolhatjuk fogyatékosággal élőként EU-polgári jogainkat, és a tisztességes életminőséghez és az önálló élethez való jogról is szó esik.

Európai fogyatékosági igazolvány – 8 országban zajlanak a kísérletek

Az Európai Unió egyik alapszabadsága, a mozgás szabadsága és a tartózkodási hely szabad megválasztása elvben minden EU-polgárt egyenlően megillet. Ezzel szemben a gyakorlat az érzékszervi fogyatékosággal élő polgárok esetében korántsem egységes. A tagállami hatóságok vagy érdekvédelmi szervezetek által kibocsátott igazolványok egy másik tagállamban nehezen, vagy épp egyáltalán nem érvényesíthetőek, így az érintettek a másik tagállamban sok kedvezménytől és életminőséget javító szolgáltatástól elesnek. Ilyen kedvezmények és szolgáltatások például az utazási díj-

kedvezmény, a kerekesszékesek számára a vonatokon használt emelőrendezés ingyenes használata, a hallássérülteknek nyújtható jeltolmácsolás vagy a személyi asszisztencia.

Jelenleg is folyik egy kísérleti projekt, amely a kölcsönös elismerés elvén alapulva vizsgálja, hogy egy egységes fogyatékosági igazolvány mennyire segítheti elő, hogy az érintettek egy másik tagállamban is ugyanúgy igénybe vehessék az ottani kedvezményeket és szolgáltatásokat, mint az adott tagállam fogyatékosággal élő állampolgárai. Ennek a projektnek, valamint az egységes európai parkolási igazolvány bevezetésének tapasztalatain alapulva az Európai Bizottság 2023 végéig szeretne egy egységes európai fogyatékosági kártyát kibocsátani, amelyet a tagállamok kölcsönösen elismernek annak érdekében, hogy az EU fogyatékosággal élő állampolgárai ne legyenek többé kizárva alapvető uniós jogaik gyakorlásából.

Állampolgári köteleességek teljesítése – részvétel a demokráciában

Habár a fogyatékosügyi ENSZ-egyezmény egyértelműen leírja, hogy a fogyatékosággal élő állampolgárok is azonos feltételekkel és esélyekkel jogosultak részt venni a választásokon, akár mint választók, akár mint jelöltek, egyes EU-tagállamokban a mai napig sem alkották meg az akadálymentes szavazás alapvető szabályait.

Annak érdekében, hogy a jelenleg ebből a jogból fogyatékosága vagy mentális egészsége okán kizárt 800.000 EU-polgár is egyenlő esélyekkel vehessen részt legalább az uniós választásokon, az Európai Bizottság felméri a főbb akadályozó tényezőket, és részint a felmérés, részint pedig a 2019-es EP-választásokról szóló jelentés eredményeire figyelemmel – javaslatot nyújt a tagállamoknak egy átláthatóbb, egységesebb választási eljárási keretrendszer megalkotására. Azért ad csak javaslatot, mert a választások lebonyolítása a tagállamok hatáskörébe tartozik, és az Európai Uniónak nincs joga kötelező jelleggel szabályt alkotni e körben.

A Bizottság ezenkívül:

- együttműködik a tagállamokkal az európai választási együttműködési hálózat keretében a teljes körű választási részvétel és az európai választásoknak az alulreprezentált polgárok, köztük a fogyatékosággal élő polgárok (mind szavazóként, mind jelöltként) számára biztosított akadálymentességének támogatása érdekében, hogy a fogyatékosággal élő személyek másokkal azonos alapon gyakorolhassák politikai jogaikat

- 2022-ben a demokráciára vonatkozó cselekvési tervben bejelentett, választásokról szóló magas szintű rendezvény keretében megvitatja az inkluzív demokráciával kapcsolatos gyakorlatokat azzal a céllal, hogy a jelöltlisták tükrözzék társadalmaink sokszínűségét

- 2023-ban ennek alapján és az európai választási együttműködési hálózat keretében a tagállamokkal szoros együttműködésben útmutatót készít a

fogyatékossgal élő polgárok választási folyamatban való részvételére vonatkozó helyes választási gyakorlatról

- az európai demokráciáról szóló cselekvési tervben előirányzott, az elektronikus szavazásról szóló gyűjteményben foglalkozik a fogyatékossgal élő polgárok igényeivel

- támogatja az inkluzív demokratikus részvételt, többek között a fogyatékossgal élő személyek esetében is, az új „Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek” program révén.

Önálló élet, választás a lakhatás tekintetében

Az önálló életvitel, a minőségi szociális és foglalkoztatási szolgáltatások, az akadálymentes és befogadó lakhatás, az egész életen át tartó tanulásban való részvétel, a megfelelő szociális védelem és a megerősített szociális gazdaság elengedhetetlenek ahhoz, hogy minden fogyatékossgal élő személy tisztességes életet élhessen.

Az Európai Unióban több mint hárommillió fogyatékossgal élő gyermek és felnőtt lakik speciális otthonokban. A fogyatékossgal élő EU-polgárok 50%-a áll foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban, míg a nem fogyatékossgal élőknek csupán 25%-a van munka nélkül. A fogyatékossgal élő EU-polgárok 37,6%-a számít inaktívnak, míg a nem fogyatékossgal élők esetében ez az arány csak 17,6%. Ebből következően a fogyatékossgal élő EU-polgárok 28%-át fenyegeti szegénység, míg ez az arány a nem fogyatékossgal élő polgárok esetében 18%.

Az Európai Unió célja, hogy ahogyan mindenki, úgy a fogyatékossgal élők is megválaszthassák, hol, kivel, milyen körülmények között kívánnak lakni, élni. Sajnos ma a családok elégtelen támogatási rendszere, a személyi segítségnyújtás hiánya és a nem megfelelő közösségi alapú szolgáltatások okán rengeteg fogyatékossgal élő gyermek és felnőtt kényszerül speciális lakóotthonokban élni. Részint mivel a hosszú távú bentlakási szolgáltatást nyújtó intézmények finanszírozási forrásai jelentős részben lecsökkentek, részben pedig, mivel a Covid-19 vírus a legyengült immunrendszerű bentlakókra különösen nagy kockázatot jelent, az intézményekben élő emberek és a velük dolgozó szakemberek új kihívásokkal szembesültek a meglévők mellett. Az ágazatban előforduló szolgáltatások minőségében jelentős különbség tapasztalható, akár egy-egy régió belül is.

A felgyorsult digitális átalakulás és a zöld átmenet is kínál lehetőségeket a fogyatékossgal élő személyek igényeihez igazított, helyszíni és távoli hozzáférésű szolgáltatások kialakítása terén, az információs és kommunikációs technológia (IKT), a mesterséges intelligencia és a robotika alkalmazásával. E technológiák hatékony alkalmazásához fel kell számolni a fogyatékossgal élő személyek előtt álló akadálymentességi gátakat, és be kell fektetni digitális készségeikbe.

Mit tesz ezért az EU?

Az Európai Bizottság 2023-ig iránymutatást fog adni, amelyben javaslatot tesz a tagállamoknak a fogyatékossgal élő személyek önálló életvitelének és a közösségbe való beilleszkedésének javítására vonatkozóan annak érdekében, hogy lehetővé tegye a fogyatékossgal élő személyek számára, hogy hozzáférhető, támogatott lakhatásban éljenek a közösségben, vagy továbbra is otthon lakhassanak (ideértve a személyes segítségnyújtási rendszereket is).

A szociális szolgáltatások jelenlegi, önkéntes európai minőségi keretrendszerére alapozva az Európai Bizottság 2024-ig előterjeszti a fogyatékossgal élő személyek számára nyújtott kiváló szociális szolgáltatások keretrendszerét, hogy javítsa a fogyatékossgal élő személyek számára nyújtott szolgáltatásokat, és növelje a munkahelyek vonzerejét ezen a területen, többek között a szolgáltatók továbbképzése és átképzése révén.

A Bizottság az alábbiakra kéri fel a tagállamokat:

- az intézményi kitagolásra irányuló bevált gyakorlatok végrehajtása a mentális egészség területén és valamennyi fogyatékossgal élő személy tekintetében, beleértve a gyermekeket, az intézményi ellátásról a közösségi támogatást nyújtó szolgáltatásokra való áttérés megerősítése érdekében

- az akadálymentes és a fogyatékossgal élő személyek – köztük az idős emberek – számára biztosított szociális lakhatás finanszírozásának előmozdítása és biztosítása, többek között a fogyatékossgal élő idősek számára, valamint a fogyatékossgal élő hajléktalanok előtt álló kihívások kezelése érdekében.

A következő rész tartalmából:

Áttekintjük, mit tesz az Európai Unió azért, hogy a fogyatékossgal élő személyek munkához jussanak, és hogy megtartsák meglévő munkájukat, és szó esik arról is, mi az az ésszerű alkalmazkodás, és mennyiben valósul ez meg a nyílt munkaerőpiaci és a védett munkahelyen. Maradjanak velünk!

Velegi Dorottya jogi munkatárs

Ismét terítéken a web-akadálymentesítés

Bár látszik már a fény az alagút végén, még sok probléma vár megoldásra. Cikkünkben a legutóbbi egyeztetés eredményeiről számolunk be.

Az MGVYOSZ részére folyamatosan érkeznek jelzések látássérült felhasználóktól a különféle honlapok, weboldalakon elérhető szolgáltatások akadálymentes hozzáférhetőségének, használhatóságának hiánya miatt.

A problémák mostanában gyakran olyan weboldalak kapcsán merültek fel, amelyekre a közszférabeli honlapok és mobilalkalmazások akadálymentesítéséről rendelkező 2018. évi LXXV. törvény hatálya is kiterjed, és amely honlapoknak már 2020. szeptember 23. óta akadálymentesen elérhetőnek kellene

lenniük. Az előrelépés érdekében az MGVYOSZ egyeztetést kezdeményezett a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) akadálymentesítések ellenőrzését végző főosztálya és az Informatika a Látássérültekért Alapítvány részvételével. A megbeszélésre a múlt héten került sor.

Akadálymentességi ellenőrzés

A KIFÜ feladatai közé tartozik a honlapok, mobilalkalmazások akadálymentes használhatóságának ellenőrzése, illetve az ennek során feltárt hibák, hiányosságok jelzése az oldal fenntartója részére. A KIFÜ viszont kizárólag a közsférabeli honlapok esetében folytathat le ilyen vizsgálatokat. Az ellenőrzéseket elsősorban előre kialakított ellenőrzési terv alapján végzi, ahol a fontosabb, sokak által látogatott honlapok élveznek prioritást. Az ellenőrzési tervet a KIFÜ a szövetséggel, illetve az informatikai alapítvánnyal is egyeztetve alakította ki. A fentiekén túl természetesen felhasználók is fordulhatnak a KIFÜ-höz, ha egy közsférabeli honlap üzemeltetője részére jelezték akadálymentességgel kapcsolatos problémáikat, de arra válasz nem érkezett, megoldás nem született.

Közérthető tájékoztatás az akadálymentesítésről

Bár a fent említett törvény akadálymentességi követelményekre vonatkozó rendelkezéseit már évek óta alkalmazni kellene, az egyeztetés résztvevőinek eddigi tapasztalatai azt mutatják, hogy az intézmények, cégek, szervezetek még mindig nincsenek tisztában azzal, mit jelent valójában ez a követelmény a gyakorlatban. Előfordul például, hogy akadálymentesnek jelölnek egy weboldalt vagy annak egy részét, holott csak a háttérszínt, illetve a betűszínt teszik kontrasztosabbá, egyéb tekintetben nem biztosítják a hozzáférhető használatot. Az akadálymentesség nem megfelelő értelmezésével is összefügghet az a jelenség, miszerint a honlapokon szereplő – a törvény által egyébként megkövetelt – akadálymentességi nyilatkozatok gyakran nem akadálymentes weboldalra kerülnek ki, azaz olyan oldalon is szerepel akadálymentesség fennállását hirdető nyilatkozat, amely egyáltalán nem felel meg ezeknek a követelményeknek. Gyakori jelenség az is, hogy egy honlap, amely korábban hozzáférhető volt például a látássérült felhasználók számára, egy fejlesztést követően válik elérhetetlenné számukra, mivel e fejlesztés során már nem vették figyelembe az akadálymentességi szempontokat.

A területen jelentkező legnagyobb probléma talán mégis az, hogy az érintett honlapokat üzemeltető, fenntartó intézmények, szervezetek döntéshozói, illetve akadálymentesítési szakemberei még mindig nem ismerik, illetve nem alkalmazzák az egyetemes tervezés elvét. Ez annak a követelménynek az érvényre jutását jelentené, hogy a weboldalakat és a kapcsolódó szolgáltatásokat már megtervezni, majd pedig kialakítani is úgy kellene, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek

legyenek anélkül, hogy utólag kellene azokat például a látássérült felhasználók számára használhatóvá tenni.

A területtel foglalkozó szakemberek egybehangzó véleménye, hogy sokkal költséghatékonyabb egy weboldalt minden felhasználó által hozzáférhető módon megtervezni, illetve létrehozni, mint azt később elvégzett átalakítások, módosítások révén akadálymentessé tenni.

Mindezen felismerések arra sarkallták a KIFÜ munkatársait, hogy készítsenek egy 20 részből álló tájékoztató sorozatot, amely közérthető módon mutatja be az akadálymentesítéssel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat. A videó sorozat, melyhez szöveges leírás is tartozik, a KIFÜ oldalán az alábbi linken érhető el: <https://kifu.gov.hu/webakadalymentesites/kisokos>

Néha már a részeredmények is nagy segítséget jelenthetnek

Nyilvánvaló, hogy a weboldalak, mobilalkalmazások esetében azok teljeskörű akadálymentesítése az elérendő cél. Az egyeztetés résztvevői azonban egyetértettek abban, hogy vannak esetek, amikor egy honlap komfortosabb használhatóságához már néhány, gyorsan elvégezhető beavatkozás is komolyan hozzájárulhat addig is, amíg a teljes akadálymentesítési folyamat be nem fejeződik.

Jó példa erre az e-papír szolgáltatás, ahol leginkább a kombinált listamező okoz akadálymentességi problémát a képernyőolvasó szoftvert használó látássérült felhasználók számára. Ez az anomália ugyanakkor – az informatikai alapítvány elnöke, Szuhaj Mihály szerint – viszonylag egyszerű módon orvosolható lenne, amelyet követően a szolgáltatás már jórészt használható lenne a látássérült személyek számára is.

Javaslatként merült fel ennek kapcsán, hogy a KIFÜ a vizsgálata lefolytatását követően a weboldal akadálymentességével kapcsolatban kiadott hibalistában jelöljön meg úgynevezett kiemelt prioritású pontokat. Ez alatt olyan hibák kiemelését értjük, amelyeket még a teljes akadálymentesítést megelőzően, soron kívül javítani kellene a honlap fenntartójának annak érdekében, hogy ezzel az esetleg hosszú időt igénybe vevő teljes akadálymentesítés megvalósulásáig is segítse az oldal használhatóságát. A KIFÜ munkatársa ígéretet tett arra, hogy megvizsgálják a prioritások megjelenítésének lehetőségét.

Konkrét problémák, hiányosságok és ezek kezelése

Több látássérült személy fordult az MGVYOSZ-hoz amiatt, hogy a munkavégzés vagy egyéb ügyintézés során kellene használnia az epapir.gov.hu oldalt, azonban az ügyfélkapus azonosítást követően – belépve az oldalra – látássérültként nem lehet önállóan dokumentumot benyújtani. A problémával részint a Belügyminisztérium informatikai helyettes államtitkárát kerestük meg, kérve intézkedését az oldal mielőbbi akadálymentes használhatósága érdekében.

Az e-papír online szolgáltatás a KIFÜ ellenőrzési tervének részét képezi, ezért tőlük is tájékoztatást kértünk ebben a kérdésben.

Az ügynökség munkatársának tájékoztatása szerint a honlap akadálymentességi ellenőrzése lezárult, a hibákat tartalmazó hivatalos anyag elkészült, és azt megküldték az általános célú elektronikus kéreleműrlap szolgáltatás (e-papír) jelenlegi szolgáltatója, a KOPINT-DATORG Informatikai és Vagyonkezelő Kft. részére. Az akadálymentességi hibák javítása érdekében az egyeztetés a KIFÜ és a szolgáltató között jelenleg is folyamatban van, illetve a Belügyminisztérium felügyelete mellett ez idő szerint is dolgoznak az oldal akadálymentesítésén, melynek befejezésére vonatkozóan azonban végső határidőt a cég még nem jelölt meg.

A közelmúltban az MVGYOSZ a magyarország.hu oldalon elérhető, utólag elvégzett koronavírus elleni ellenanyag-vizsgálaton alapuló védettségi igazolvány kérelme, pótlása, cseréje iránti elektronikus űrlap akadálymentességével kapcsolatosan a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.-t kereste meg. Az Informatika a Látássérültekért Alapítvány általérésünkre lefolytatott tesztelés eredménye szerint ugyanis az említett elektronikus űrlap nem használható akadálymentesen képernyőolvasó szoftverrel. Az egyeztetésen ezt a hibát a KIFÜ munkatársának is jeleztük, és kértük ezzel kapcsolatos intézkedésüket.

Az elektronikus egészségügyi szolgáltatási tér (EESZT) kapcsán a KIFÜ-től azt a tájékoztatást kaptuk, hogy ennek az oldalnak az akadálymentességi vizsgálata is lezárult, jelenleg is dolgoznak a hibák kijavításán.

A Magyar Államkincstár weboldalával kapcsolatban elhangzott, hogy az jelenleg egyáltalán nem akadálymentes, ezt a tervek szerint teljesen újraépítik, a folyamat jelenleg is zajlik.

Az egyeztetés résztvevői elkötelezték a weboldalak, mobilalkalmazások akadálymentesítésében, ennek elérése érdekében – a lehetőségeikhez képest – mindent megtesznek.

Továbbra is várjuk olvasóink jelzéseit, amennyiben akadálymentességi problémával szembesülnek.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Kun Irén, a Benedek Elek meseíró pályázat különdíjasa

A Heves megyében élő Kun Irén írt elveszett kakasról, ami szerencsésen megkerült. A történet csak részben kitalált, számos állatkája közül a kóborló kiskakas is létezett, és tényleg megkerült... Nemrégiben még voltak állatai, hiszen egy kis településen él, hatalmas telekkel a lakóház mellett, ami alkalmas pónik és más állatok tartására. Ma már azonban, mivel látása megromlott, nem tart semmilyen állatot. A pár száz lelket számláló település csendes, békés, igazi kis ékszerdoboz a nagyvilágban! Ahogy a mese is bizonyítja,

Irén szereti a természetet, állatokat és bármilyen nehéz is egyedül fenntartani és gondozni a közel 5000 m² területet, mindent megtesz azért, hogy szép, tiszta és rendes portája legyen.

A kovid, a látásromlás és egyéb nehezítő körülmények ellenére is bizakodva és reménykedve tekint a jövőbe, hogy holnap talán már jobb és könnyebb lesz! Innen is kívánunk neki jó egészséget, hosszú életet és kitartást az állatokat felváltó virágtengerhez és más kerti munkákhoz, ami most számára nagyon fontos.

(a szerk.)

Kun Irén: Drága kakaskám!

- Kukoriku.u! – tört fel alig hallhatóan a kiskakasból a megszeppent csodálkozás, amint szorosan simult egy elárusító asztal lábához.

- Má.áj! – nyávogott nagyot mellette egy cica. - Mi történt? Be vagy rekedve, hogy ilyen gyengécskére sikerült a büszkeségedet kiengedni?

- Dehogyan vagyok!- válaszolt a kiskakas ijedt sértődöttséggel. – Te ki vagy? – nézett vissza kérdően a jókora cicára.

- Én csak egy elkóborolt macska vagyok, ne félj tőlem, nem akarok bántani. Én nem akarok, de azért ne bízz meg mindenkiben!

- Hát, kicsit meglepődtem tőled, ahogy hirtelen megszólaltál a hátam mögött!

- Mondom, cseppet se félj! De mit keresel te itt az asztal alatt? Nem a tetején kéne ülnöd? Vagy téged nem eladni hozott a gazdád?

- Eladni??? – csodálkozott nagyot a kakaska.

- Igen, eladni, hiszen vásárban vagyunk!

- Nem, nem. Én egyedül jöttem el otthonról.

- Vagyis megszöktél, nincs azon mit szépíteni! Ami tény, az tény. Én is elkóboroltam. Már napok óta hol itt húzom meg magam, hol ott. Nagyon hiányzik a párnácskám, a gazdasszonyom simogatása, meg az a jó kis finom má.á.áj-nyújtotta hosszan a cica-, amit minden nap legalább egyszer a tányérkám-ba tesz. Ó, az a finom má.á.ájacska! –sóhajtozott.

- Akkor miért nem vagy otthon, és várod a tányérodra azt a finom májacs-kát? Mit keresel itt?

- Csak elindultam, csak úgy, mert sokáig egyedül hagyott az asszonyom. Gondoltam, elé megyek, de valahogy eltévedtem. Azóta nem találok haza, és hiába próbálok valakihez társulni, mindenki elsiccent, mintha olyan szörnyű-séges volnék. És te? A te gazdád hol van?

- Az enyém otthon. Én is egyedül keltem útra. Reggelente egyre később jött kinyitni az ól ajtaját. Elegem lett a pontatlanságából. Összezárva egy rakás káráló tyúkkal! El tudod te azt képzelni? No és az a néhány hangját fitogtató kakaska! Nevetnem kell, ha rájuk gondolok! Hangoskodnak, pedig a

gazdánk százszor megmondta, hogy az én hangom a leges-legércesebb, és az én tarajom a leges-legszebb. Mutogatott is mindenkinek, aki csak arra járt!

- Akkor miért sértődtél meg rá?

- Miért, miért! A Nap minden nap korábban kel fel, a gazdám meg nem akar hozzá alkalmazkodni! Sőt! Este, mivel tovább van világos, gondolja, ő is később feket le. Nem is jut eszébe, hogy neki reggel pirkadatkor fel kéne kelni, ki kéne bennünket, baromfikat engedni az udvarra, mert a mi szemünk nyílik a Napocska első sugarára. Mennénk kapirgálni, de még be vagyunk zárva. Kukorékolhatok én neki héthatárra szóló ébresztőt! A szomszéd ólban a barikák bégethetnek panaszosan, hogy „Be.esüt már a Nap!” Ő csak lustán a másik oldalára fordul.

Mára aztán betelt nálam a pohár. A reggeli kukoricánk felcsipegetése után ki is repültem mérgemben a kerítésen. Aztán csak jöttem, jöttem, amíg ide nem értem. Mennyi ember, ámulok! Sosem láttam még belőlük egyszerre ilyen sokat. Azt hittem, csak mi, jószágok vagyunk olyan zsúfoltan az ólban.

- Ez itt egy vásár, azért vannak ilyen sokan.

- Vásár? – forgatta körbe csodálkozva tűzpiros taréjjal díszített fejét a kakaska.

- Az emberek itt adnak-vesznek mindent. Ez a vásár. Kipakolják az asztalokra a portékájukat, mások meg jönnek, mennek az asztalok között, és nézegetnek, vásárolnak is, ha kedvükre valót találnak.

- Igen, nézegetem őket egy ideje, meg hallgatom, mert van, aki előtt üres az asztal. Ott ül az a fiatal férfi, látod? Előtte nincs semmi, mégis egy csomó ember veszi körül. Beszél, és beszél, a többiek meg nevetnek rajta. Nem is akar eladni semmit, és nem is mond semmi érdekeset.

- Lehet, hogy neked nem érdekes, de akik meghallgatják, azoknak tetszik, jókedvük lesz tőle, felvidulva mennek tovább nézelődni, vásárolni.

- Be nem áll a szája! Feltartja ez az ember a vevőket! – hallották az egyik zöldségáros morgolódását.

- Ugyan, hagyja már! Nem tart az fel senkit! – mosolygott mellette egy természetes asszony, aki szintén zöldséget árult. – Mi csak jól járunk vele. Idejönnek őt hallgatni az emberek, és aztán a mi portékánkból választanak először. Örüljön neki, szomszéd, ne a homlokát ráncolja!

A morgoló férfi be is somfordált sértődötten az asztala mögé, a nő pedig tovább nevetett a fiatalember beszédén. Egyet gondolva felkapott két almát a tálcájáról, és odatette a fiatalember mellé. – Itt ez az alma, ha megszomjazna beszéd közben - mondta neki kedvesen. – De aprókat harapjon ám ebből az ízes gyümölcsből, mert tele szájjal nem tud majd megszólalni!- nevetett rá nagyot.

- Akkor az a fiatal férfi mit ad el az embereknek, ha nincs előtte áru, és mégis kap gyümölcsöt?

- Ő nagyon sokat ad az embereknek áru nélkül is.

- Sokaat? – csodálkozott nagyot a kiskakas.

- A jókedvet adja az embereknek, megnevetteti őket, az bizony nagyon sokat ér!

- Amott egy öregember ül. Előtte sincs áru, mégis sokan mennek oda hozzá. Ő nem beszél olyan sokat, mint az a fiatalember, sőt! Végighallgatja türelmesen azokat, akik mellé ülnek néhány percre, aztán mond nekik egy-két szót. „Akkor tedd azt!”, „Akkor indulj el!”, „Akkor keresd meg újra!”, meg ehhez hasonlókat, és az emberek nagy meglepődéssel távoznak tőle, és neki is tesznek valamit a mellette lévő kendőre.

- Igen, lehet, hogy szűkszavú, de azzal a pár szóval nagyon sokat ad ő is a hozzáfordulónak.

- Sokat ad, de mit? Nem nevetet, nem mond szinte semmit, akkor hogy lehet az sok?

- Ő a figyelmét adja azoknak, akik tanácsot kérnek tőle. Míg elmondják gondjukat, bajukat, már maguktól is rátalálnak a helyes útra. Az öregember egy-két bölcs szava csak megerősíti őket ebben. És ez nagyon sok.

Nézd csak! – csillant fel hirtelen a cica szeme. – Ott ül az a puhaszoknyás öregasszony a padon! Egyedül van és szomorú. Odamegyek hozzá, hátha ő nem zavar el. Má.áj, no ég veled, csábít az a meleg szoknya! Vigyázz magadra kakas barátom, és mondom, ne bízz meg mindenki! Főleg a kutyákra gondoltam, bennük egyáltalán ne bízz meg! – azzal a cica egy szökkenéssel már ott is termett az öregasszony lecsüngő szoknya mellett.

A kakaska sóhajtozva nézett új barátja után. – De jó neki, talán igazi társra talál – méltázott magában.

- Cica, cica! – hallotta az öregasszony fáradt hangját. – Mit akarsz te tőlem? Menj, menj! Ne kötődj senkihez, mert úgyis egyedül maradsz, akárcsak én –

próbálta hessegetni a cicát szomorúan. – Mondom, én már öreg vagyok, nemsokára meghalok, és újra egyedül leszel. Ne akarj hozzám tartozni erre a kis időre!

- Má.á.áj! –dörgölődött elnyújtott testével a cica az öregasszony szoknyájához.

A néni arcán megenyhültek a ráncok.

- Éhes vagy? Na, jól van, megosztom veled a májas szendvicsemet – csomagolta ki uzsonnáját a néni.

Épphogy megették az utolsó morzsát is, hatalmasat dörrent az ég. Az árusok kapkodva szedték össze a portékájukat. A gyülekező viharfelhők mára véget vetettek a vásárnak.

- Gyere te kis ágrólszakadt, mert elázik a bundád! –sajnálta meg az öregasszony a lábához szorosan simuló cicát. – majdcsak gondoskodik rólad a Teremtő, ha engem magához vesz, addig elleszünk együtt.

- M.á.á.áj! – nézett vissza boldogan a cica a kakaskára. A sebtében összekapolt asztallábak között alig látta meg.

- Máj-máj! – búcsúzott tőle bánatosan összekuporodva a kiskakas. – De jó neked, te már otthonra találtál! És én? Én hogy találok haza? Velem mi lesz?

- Kukorikú, édes gazdám! - hallatta hirtelen erőtlenül, örömmel vegyült csodálkozással a hangját, amint egy közeledő férfiban felismerte a gazdáját.

- Kakaskám! Azt a gyémántfélkrajcárját! – kiáltott hatalmasat a nagybajuszú, kalapos ember, amint észrevette elveszettnek hitt jószágát. – Drága kakaskám! Már azt hittem, sosem talállak meg!

- Kukorikú.ú.ú.ú! – engedte a kakaska merészen szabadjára az örömét. –Én is azt hittem, hogy idegen helyen, idegen emberek között maradok végleg egyedül. Drága gazdám, csakhogy rámtaláltál!

- Dehogy maradtál volna idegen emberek között egyedül! A világ végére is elmentem volna, hogy megtaláljalak! Néma volt minden, a te héthatárra szóló hangod nélkül! A szememet nem vidította a te lángpiros taréjodnak a látványa! Hogyne kerestelek volna égen-földön? Hiszen tudod, széles e világon nincs párod! Te vagy a leges-legszebb kiskakas! – igazgatta sűrűn határtalan boldogságában a kalapját.

Aztán szorosan hóna alá kapta kedves állatkáját, mit sem törődve a sűrűn hulló esővel, nagy lépteit hazafelé irányította.

„Világéletemben tele voltam olvasmányélményekkel” – Beszélgetés Bárányné Vizi Ágnes felolvasóval

Két hete még olyasmikről álmodoztam, hogy ezt az interjút egy kávéház teraszán fogom elkészíteni Bárányné Vizi Ágnessel. Aztán csak figyelgettem

az eseményeket, s valahogy úgy éreztem, ez még mindig nem az a „békebeli” hangulat, amire várok. Amikor zuglói lakásán egy esti órában végül felhívtam Ágit, kiderült, hogy jó volt a szimatom: kedves felolvasónk sem az a típus, aki az első füttyszóra – maszkját letépvé – eszeveszetten dörömböl a sörterasz kapuján.

Iván Péter: Akkor te gyakorlatilag tavaly március óta otthonról dolgozol?

Bárányné Vizi Ágnes: Nagyjából. Tavaly nyáron két hónapra visszamentünk az irodába, aztán megint haza. Az egyik kormányhivatalban vagyok felelős a nemzetközi kapcsolattartásért, és értelemszerűen ezeket az ügyeket is online intézzük. A legutóbbi hírek szerint nálunk szeptemberig ez így is marad.

I. P.: Az már egy kicsit sok, nem?

B. V. Á.: Igazság szerint én tavaly eléggé megijedtem ettől a járványtól, nem is igen megyek azóta se hosszabb utakra. Ki tudja, talán eleve introvertáltabb típus vagyok, mint azt gondoltam magamról. Vagy mindössze ez az állapot hozta ki belőlem? Mindenesetre csak mostanra kezdem érezni, hogy már találkozónék ismerősökkel. Újabban annak is megörülök, ha a képernyőn, egy-egy online meeting alkalmával emberi arcokat látok.

I. P.: Legalább napszámban gyárthatod otthon a hangoskönyveket.

B. V. Á.: Több okból sem. Előbb mindig ledolgozom a napi nyolc online órát, sőt, ezen a héten például még túlóráztam is. Az énidő, a felolvasásra szánt fél óra, húsz perc csak este jöhet, ahhoz nyugalom kell.

I. P.: Nem mérik olyan bőven ezt a te énidődet.

B. V. Á.: Ezt én már kikísérleteztem: ennyi az az időtartam, ameddig a maximumot tudom adni magamból. Ha pedig én esetleg mégis úgy érzem, van aznap több is bennem, a hangszálaim mondanak nemet.

I. P.: Bőven elég ennyi, ha rendszeresen csinálod.

B. V. Á.: Igyekszem nem kihagyni túl sok alkalmat. Látod, már jó pár könyvet felépítettem ilyen kis húszperces téglákból. Beülök a komfortos felolvasósarkomba a mikrofon elé, ilyenkor senki sem zavar meg. A férjem szokta mondani, hogy időnként tisztán hallja a kádban, mit olvasok fel, olyankor ő is elandalodik a melegben a szépprózától.

I. P.: Ez aztán a fürdőkultúra! Hogy kezdődött nálad ez az egész?

B. V. Á.: Ahogy olyan sokan, én is a karantén legelején kerestelek meg benneteket. Nekem az olvasás, az irodalom gyerekkorom óta előbbre való volt bármilyen más kulturális elfoglaltságnál, az, hogy most fennhangon zajlik, csak kibővítése az eddig néma hobbimnak. Kiskorukban persze olvastam fel a fiaimnak, – megjegyzem, sajnos nem igazán lett belőlük kimondott könyvmoly – és a felhívásokra bukkanva egyszerre nagyon elkezdett hiányozni ez a régi, éveken át tartó élmény. Stephen Hawking első felesége, Jane asszony írja a memoárjában, hogy egy nagyobb krízise során lépett be egy amatőr kórusba énekelni. Gondoltam, ez a pandémia elég nagy krízis-

nek ígérkezik, és ha nem is kórusban, de én is szeretném hallatni a hangomat. Például irodalmi műveket megszólaltatni nektek.

I. P.: Jól döntöttél. A kórusban csak egy incifinci alt lennél a többi száz között, nálunk viszont bárki kedvelt szólistává válhat.

B. V. Á.: Igen, de sok munkám volt magammal. Meg kellett barátkoznom

a hangszínnel, amit ugye nemigen szoktunk viszonthallani. Aztán sokan mondták, hogy túl lassú a tempóm. Erre próbáltam is egy-két könyvnél gyorsítani, de az nem esett jól, nem voltam önmagam.

I. P.: Jó ez így. Aki kevesli, az bármikor változtathat a lejátszás sebességén az alkalmazásban.

B. V. Á.: Most már sokszor, akár több napi felolvasás-adagomat is képes vagyok visszahallgatni, és gyakran rácsodálkozom, milyen rejtett szövegrétegeket fejt fel a hangos olvasás. Csehov „Kutyás hölgye” például most, hogy egy kétnyelvű kiadványotok kedvéért felolvastam, sokkal több árnyalatot megmutatott magából élőszóban. Azt is bevallom, hogy volt ennél az elbeszélésnél olyan pillanat, amikor megremegett a hangom.

I. P.: Ági, könyvtárunk névadója számtalanszor érzékenyült el legendás felolvasásai során.

B. V. Á.: Órála jut eszembe: csak most, hogy zárva tartottak a könyvtárak, szembesültem azzal, hogy sok címet, amit az itthoni gyűjteményemből kedvem lett volna felolvasni nektek, Bodor Tibor már réges-régen legyártott.

I. P.: De a „Stoner” John Williamstól vagy Alice Munro, akivel éppen most foglalkozol, az ő életében még nem jelentek meg magyarul, és ahogy látom, Jane Austen kifejezetten hidegen hagyta.

B. V. Á.: És sajnós „A szérum” című krimi is, első felolvasásom. Peti, ez egy igényelt könyv volt és igazi tűzkeresztségnek bizonyult. A mondatok egyszerűen nem álltak a számra. Kénytelen voltam ceruzával előre aláhúzni, hol vannak bennük a hangsúlyos részek. Mivel később sosem volt szükség ilyen praktikákra, arra jutottam, hogy nem bennem van a hiba, csupán magyartalan volt a fordítás.

I. P.: És talán Michael Palmer, a szerző sem holnap vonul be az amerikai irodalom panteonjába.

B. V. Á.: Azért nehogy azt hidd, hogy egész nap átszellemülten hallgatom a saját régebbi anyagaimat. Pár éve úgy általában is jobban helyet kapnak a hangoskönyvek az életemben, másoké is, és természetesen eléggé kritikus vagyok a saját felolvasásaimmal szemben. Előfordult Thomas Mann-nál vagy Calvinónál, hogy újra rögzítettem egy-egy novellát vagy szövegrészletet, mert nagyon monotonnak hallottam magam.

I. P.: Mit gondolsz, ha újra be kell járnod dolgozni, felolvasói alteregód velünk marad?

B. V. Á.: Egészen biztosan. Én világéletemben tele voltam könyvekkel, olvasmányélményekkel, és úgy érzem, most találtam egy olyan közösséget, amelynek tagjai felé közvetíthetem az irodalmi érdeklődésemet. No, meg én magam is nagyon sokat profitálok ám ezekből a felolvasásokból! Talán erre a helyzetre illik ez a szép „magyaros” kifejezés: win-win szituáció.

Iván Péter

Adjuk össze! Adományozzon ön is 500 forintot a Braille- és a Hangoskönyvtárra!

Azoknak, akik szeretnek olvasni mindig különleges élmény betérni egy könyvesboltba, lapozgatni a friss, nyomdaillatú újdonságok között, beleolvasni egy-egy szépirodalmi vagy verseskötetbe, mesekönyvet vásárolni születésnapra, elmélázni a könyvek ismertetőjén.

A látássérült emberek ugyanúgy szeretnek olvasni, mint látó társaik, csak más módon teszik: Braille-írással és hangoskönyvek segítségével.

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége által működtetett Bodor Tibor Hangoskönyvtár ugrásszerűen fejlődött az elmúlt években, a mobilapplikáción és a webfelületen már több mint 4100 hangoskönyv érhető el. A kínálatban örökbecsű klasszikusok, a kortárs irodalom remekei, ifjúsági regények, mesék, életrajzi írások, sőt még tudományos könyvek is találhatóak.

Az online elérés sokaknak természetes, de az idősebb generáció számára, akik nem használnak okoseszközöket, speciális MP3-lejátszókat kell beszerezniük, melyek kifejezetten látássérült felhasználók számára lettek kifejlesztve, és így könnyen, beszéd-támogatással le tudják játszani a hangoskönyveket.

Azoknak a látássérült olvasóknak, akik nem más hangján szeretnék megismerni egy-egy könyvet, a Braille-írással készült kötetek teremtik meg az olvasásélményt. Az MGYOSZ Braille-könyvtárának állománya napjainkban 1200 műből áll, ami 13000 kötetet jelent. A Braille-könyvtár részére olyan speciális eszközöket, úgynevezett Braille-kijelzőket szerzünk be, amelyeket a számítógéphez csatlakoztatva a látássérült emberek is hozzáférhetnek a

pontírású művekhez anélkül, hogy azokat hosszadalmas és drága eljárással papírra kellene nyomtatnunk.

Amennyiben szeretne ön is hozzájárulni a látássérült olvasók kulturális esélyegyenlőségéhez, kérjük hívja a 13600-as adományvonalat, és a kapcsolat után a numerikus kijelzőn üsse be a 96-os számot, amely az MVGYOSZ adományvonala.

A telefonhívás mellett SMS-ben is lehet adományozni, ezt ugyancsak a 13600 számra kell küldeni, szöveges üzenetként az MVGYOSZ telefonos kódját, a 96-os számot kell beírni. A 13600-as szám egy emelt díjas telefonszám, így csak azok tudnak ilyen módon adományozni, akiknél az emelt díjas számok nincsenek letiltva.

Köszönjük, hogy 500 Ft-os adományával ön is hozzájárul a Louis Braille Könyvtár és a Bodor Tibor Hangoskönyvtár fejlesztéséhez.

dr. Nagy Sándor, az MVGYOSZ elnöke

„Minden életkorban fontos a Braille” – II. Tapintható olvasás konferencia

Az első Tapintható olvasás (Tactile Reading) konferenciát 2017-ben Stockholmban, míg a másodikat – a pandémia miatt – online rendezték meg 2021. április 28-30. között. Az MVGYOSZ-t az eseményen dr. Gombás Judit képviselte, a cikk az ő beszámolója nyomán készült.

Az idei Tactile Reading konferenciát beharangozó eseményen négy előadás hangzott el, míg a két konferencianap plenáris ülésein és a párhuzamos szekciókban összesen 37 prezentáció és bemutató ismertette a Braille-írás elsajátításának és használatának különböző aspektusait. Bár a program módszertani előadásokat is tartalmazott, többségük igen gyakorlatias volt. A világ majd minden tájáról csatlakozott előadók különböző termékeket és izgalmas módszertani innovációkat ismertettek.

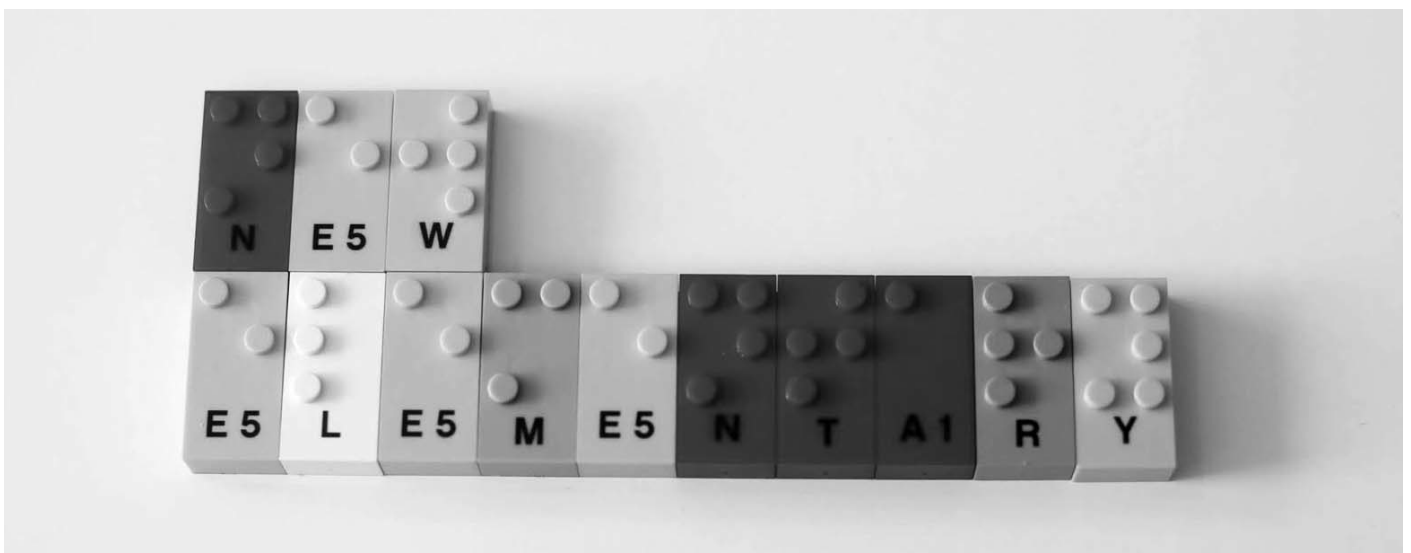
Dr. Diane Wormsley, az Amerikai Egyesült Államok neves szakembere „Az írás és olvasás elsajátításának rögzös útja” című plenáris előadásával nyitotta meg az eseményt. Az előadó azon akadályokat tekintette át, amelyekkel a látásukat különböző életkorban elvesztő személyek szembesülhetnek az írás-olvasás elsajátítása során.

A látássérüléssel – esetleg társuló sérüléssel – született gyermekek esetében igen gyakori, hogy az írás-olvasás elsajátításának korai szakaszában szüleiknek meg sem fordul a fejében ehhez kapcsolódó elvárásokat megfogalmazni, ezt még irrelevánsnak, esetleg megfoghatatlannak tartják. Nagyon fontos ezért, hogy a korai fejlesztés során a családdal dolgozó szakember abban erősítse a szülőket, hogy a gyermek képes lesz olvasni, tanácsaival

pedig segítse egy olyan otthoni környezet kialakítását, amely megismerteti a gyermekeket a Braille-írással. Ha a gyermekkel szemben környezete nem támaszt elvárásokat, az minden téren igen káros, hiszen egy idő után ő sem fog magával szemben elvárásokat támasztani. Hasonlóan komoly veszély, ha a szülőkből ellenérzések vannak a pontírással szemben, amit sajnálatos módon sokan megbélyegzőnek gondolnak. A korai intervenciós szakembernek ilyen esetben fontos feladata a szülők véleményének tapintatos formálása, félelmeik eloszlatása.

A korai fejlesztés során a szakember fontos modell. Míg egy ép látású gyermek napi szinten észleli, hogy a felnőttek folyamatosan írnak-olvasnak, egy vak gyermek erről nem feltétlenül, illetve nem kellő rendszerességgel szerez tapasztalatot. A korai fejlesztő szakember megmutathatja neki, miként mozog a keze a pontírással, hogy milyen egy Braille-írógép. Dr. Wormsley szerint ugyanis a pontírás tanulása kora gyermekkorban a leghatékonyabb. Ahogy telnek az évek, egyre kisebb az esély arra, hogy a látássérült fiatal vagy felnőtt hatékony Braille olvasóvá váljon. Ezért azt tanácsolja, hogy amennyiben egy gyermek diagnózisa alapján látása romlására vagy elvesztésére lehet számítani, ne várjuk meg, hogy az utolsó pillanatban, tűzoltás módjára kelljen neki Braille-t tanítani.

Az amerikai szaktekintély tapasztalata szerint a látássérült személyeket segítő szakemberek közül sokan nem tudnak Braille-t olvasni – ez nemcsak az USA-ban, hanem Európában, így hazánkban is jellemző –, ez a sajnálatos tény pedig bármely életkorban megnehezíti a látássérült személyekkel végzett munkát. Márpedig dr. Wormsley meggyőződése, hogy minden életkorban fontos a Braille, hiszen egy vak ember valójában általa lesz írástudó. Az írás-olvasás számos agyi folyamatot fejleszt, a passzív hallgatással szemben aktív agyi folyamatokat indít el. Célszerű, ha a Braille és a modern technika együttes használatát népszerűsítjük, propagáljuk,

hiszen ez biztosítja a legnagyobb autonómiát és hatékonyságot a látássérült személy számára. A pontírás ráadásul remekül kombinálható vizuális tartalmakkal olyan esetben, amikor a látássérült személy még rendelkezik hasznos látással. Így például megoldható, hogy egy aliglátó tanuló a szemléltetést szolgáló képeket nézi, miközben a hozzájuk kapcsolódó szöveget az ujjával olvassa.

A résztvevők a konferencia további előadásain, valamint az esemény virtuális kiállítói standjain is számos, a pontíráshoz kapcsolódó termékkel ismerkedhettek meg. Sajnálatos, hogy ezek jelentős része a magyar látássérült emberek vagy intézményeik számára nem megfizethető.

Az egyetemes tervezés nyolc szabályának maradéktalan betartásával készülnek a German Centre for Accessible Learning gyerekkönyvei, melyekben egyszerre vannak jelen a pontírás, a nagybetűs síkírás, valamint a domború és kreatívan változtatható ábrák. A központ domború és egyben színes térképeket is gyárt, világtalaszuk két nyelven (angol és német) elérhető.

A kétdimenziós ábrázolás látássérült gyermekeknek történő tanításával foglalkozik Bob Marek professzor. Egyik legismertebb találmánya Fleximan, egy síkban mozgatható emberke. Használatával játékos módon, kétdimenziós formában szemléltethetőek a legtipikusabb mozdulatok, de Fleximan akár egy történet szereplőjévé is válhat, akit a látássérült gyermek vagy felnőtt kedvére mozgat a lap síkjában. A lengyel szakember projektjéről a hungry-fingers.com oldalon olvashatunk bővebben.

A Lego Braille építőkövei (Lego Braille Bricks) kreatív, a pontírás tanulását segítő eszközök, melyek már többször kaptak nagy nyilvánosságot a hazai sajtóban is, noha a termék magyar betűkészletre adaptálva sajnos még mindig nem hozzáférhető. A készlet három alaplapot, valamint háromszáz, a betűket, számokat, írás- és matematikai jeleket ábrázoló kockát tartalmaz, és tíz nyelven érhető el. A Lego Alapítvány módszertani segédletet és óravázlatokat is biztosít a felhasználóknak.

A konferencia „nulladik” napján további tapintható technikai innovációkat ismertettek. Ekkor mutatta be Venkatesh Chari, az Orbit Research vezetője a cég Graphity elnevezésű tapintható képernyőjét. A Braille-kijelzőkhöz hasonlóan a Graphity is tűkkel működik, ám azok nem a már ismert Braille-kijelzőkéhez hasonló nyolcpontos cellákban, hanem a kijelző teljes területén egymástól azonos távolságra helyezkednek el. A készülék célja, hogy képeket, rajzokat, egyéb grafikus elemeket tegyen hozzáférhetővé tapintható formában. A tűk változó mértékben emelkednek ki attól függően, hogy például egy tárgyat jelenítenek-e meg, vagy csak az árnyékát. Az eszköz használatával a vak embereknek is könnyebbé válik megérteni a két- és háromdimenziós ábrázolás közötti kapcsolatot.

dr. Gombás Judit, Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar oktatója, az MVGYOSZ Braille-bizottságának tagja

Csapó Endre: A legbutább hercegnő

Egyszer volt, hol nem volt — bár ne lett volna —, volt egyszer egy igen féktelen herceg, annak meg egy kényes leánykája. Szerette ez a fényes úr a lányát, kedvére akart tenni mindenben, ezért aztán az ajnározásnak, dédelgetésnek sem tudott határt szabni. Elhalmozta reggel, délben, este ajándékokkal, mindent megengedett neki, ezzel aztán alaposan elkapatta. Mire nagylány lett belőle, teljesen eltelt magával, lenézett, lebecsült mindenkit. Úgy is hívták országszerte: a Hengegő Hercegnő. Igencsak találó volt ez a csúfnév, mert hengegett a viselője kora reggeltől késő estig. Kérkedett a szépségével, páváskodott selyem és csipke öltözékeiben, hivalkodott kincseivel.

Ha reggel még nem volt kinek hengegnie, akkor kiült az ablakba és a kertnek dicsekedett büszkén:

Pirulj rózsza szégyenedben
az én orcám virul szebben,
sápadj, sápadj fényes nap
az én hajam aranyabb.

Este meg a csillagos eget fitymálta:

Ahány csillag gyúl ki sorra
mind csak apró arany morzsa,
Egy is lehull, fel sem szedem,
ezerszer is több van nekem!

Egy nap aztán apja, a féktelen herceg addig hajszolta a lovát, míg az kivetette a nyergéből. Egy sziklára esett a lovas, és nyomban vége lett. Sajnálta ugyan egy kicsit az apját a hercegnő, de aztán úgy találta, hogy megint módja van a nagy-nagy hengegésre.

- Én rendezhetem a világ legdíszesebb temetését!

Híre ment ennek a szakadatlan kérkedésnek csakhamar a nagyvilágban. Amikor a ravasz arab kalmár, Rászed Habír is hallotta, nyomban rájött, hogy a Hengegő Hercegnő oktan hiúságából busás hasznot húzhat. Egy vég selymet csapott a hóna alá, egy tálkába száz szem hitvány üveggyöngyöt rakott, felkerekedett, és meg sem állt a Hengegő Hercegnő palotájáig. Letelepedett a kapu előtt, kirakta gyatra portékáit és várt. Csakhamar jöttek is az érdeklődők, kérdezték a kalmárt, mit mennyiért adna, de az mindenkinek csak annyit felelt kurtán:

- Nem eladó! Senkinek!

Mire e különös kalmárkodás híre a hercegnő fülébe jutott, a hengegő tüstént felcsattant:

- Még hogy nekem se adná el?! Azt szeretném én látni!

Szaladt ezzel máris a kalmárhoz.

- Mennyiért méred a selyemnek rőfjét?

Rászed Habír csak úgy foghegyről vetette oda:

- Nincs neked annyi pénzed! Ezt a csodakelmét hegyi tündérek szótták holdsugárból. Csak a világ leggazdagabb hercegnője tudná megvenni!

Felkapta erre a fejét a henegegő nyomban:

- Én vagyok a világ leggazdagabb hercegnője!

A ravasz kalmár nyájasabbra fogta erre a szót:

- Ha valóban az vagy, akkor a fele selymet megveheted tízezer aranyért. De csak a felét!

- Miért ne adnád az egészet, ha én úgy akarnám?

Az árus rávágta:

- Mert a másik felét én csakis a világ legszebb hercegnőjének adom el.

- Én vagyok a világ legszebb hercegnője!

- No, akkor szaladj! Hozz kétszer tízezer aranyat, és tiéd a kelme.

Igencsak csóválta a fejét a kincstárnok, amikor a hercegnő követelte a húszezer aranyat. Jócskán megfogyatkozott a kincseskamra, mire nagy nehezen kiszámolta. Hat szolgálólány tudta csak úrnőjével a tömérdek aranyat a kalmárhoz cipelni.

Mikor az árus odaadta hiú vevőjének a portékát, megcsörgette egy kicsit a semmit érő gyönggyel teli tálkát, hogy a henegegő figyelmét odacsalja. Meg is kérdezte a hercegnő rögtön:

- Hát a gyöngyöt hogy méred?

- Sajnálom - felelte a kalmár -, nem adhatom el neked. Ezek a Tenger Istennője szeméből peregtek ki, amikor egyszer gyöngykönnyet sírt. Ezért ezt csak a világ legnemesebb hercegnőjének adhatom el.

- Én vagyok a világ legnemesebb hercegnője!

- Jó, jó, elhiszem, de ennek a gyöngynek ezer arany szemje. Ennyi pénzt gyönggyért csak a világ legtékozlóbb hercegnője adhatja.

- Én vagyok a világ legtékozlóbb hercegnője - vágta rá a buta henegegő, és szaladt máris a kincstárnokhoz.

Hiába próbált ellenkezni a kincseskamra őre, oda kellett adnia az aranyat az utolsó tallérig. Ezt már csak harminc szolgáló tudta úrnőjével a kalmárhoz vinni.

Jó ideig eltartott a kiszámolás. Kilencvenkilenc szem gyönggyért kifizetett kilencvenkilenc ezer tallért a vevő, ám az utolsó, a századikra már nem futotta. Egy árva tallér nem sok, annyija sem maradt az oktalannak, de mert mindenképp meg szeretne volna szerezni az utolsó gyöngyöt is, kérlelni kezdte szépen a kalmárt:

- Ajándékozd nekem azt az utolsót.

- Nem tehetem, mert én azt csak a világ legszegényebb hercegnőjének adhatom.

Felkapta erre újra a fejét hetykén a hercegnő:

- Én vagyok a világ legszegényebb hercegnője!
 - No, ez egyszer igazat mondtál! - hagyta rá a csalafinta Rászed Habír.
 Odalökte az utolsó hitvány üveggyöngyöt, majd még hozzátette, csak úgy félvállról:

- És valószínűleg a legbutább is.

Azzal szekeret fogadott, felrakta rá és vitte a hengegés árát.

Mielőtt kilépett a város kapuján, bőségesen adott a rengeteg pénzből a város szegényeinek, hogy mindörökre emlékezetessé tegye az esetet.

Böjtös Rebeka: Az elégedetlen gomba

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy gombacsalád, akik egy mezőn éldegéltek. Örültek a szélnek, a napnak, az esőnek. Tőlük pár centire nőtt ki egy kicsi új gomba. Ez a jövevény sohasem volt megelégedve semmivel sem. Mindig zsörtölődött valamin. Vagy az időjárás, vagy, hogy kicsit messzebb volt társainál. Ezt az állandó zsörtölődést még az anyaföld is megelégette.

Egy hónap múlva gombászok érkeztek a mezőre.

Az egyiknek a fia észrevette a kicsi gombát.

„Apa, gyere, találtam egy gombát! Csak azt nem tudom eldönteni, hogy mérgező-e vagy ehetőről van-e szó?”

A csapat felkerekedett és megnézte a növényt. „Ez bizony ehető! Ügyes voltál fiam! Igaz, hogy még nincsen nagy tapasztalatod a gombák terén, de mégis azonnal felismerted a jó gombafajtát.”

Leszedték a kis élősködőt és elindultak haza. A többi gombát nem vették észre, mert azok egyben voltak és együtt egy nagy bokrot ábrázoltak. A bokrot pedig nem bántották a gombakereső szakértők.

Felszálltak egy hajóra és utaztak egy kicsit. Megérkeztek Ambróziába, a halhatatlanság földjére. Ott már várta őket egy nagy csapat. „Sajnos csak egyet találtunk! Nem baj, a leveshez elég is lesz.”

Az asszonyok megtisztították és fel is vágták. Aztán egy nagy lábasba ment, csomó más fűszerrel együtt. Felrakták a tűzre a lábast. És már készült is a leves. Sűrű kevergetés közepette a kis gomba azt gondolta magában: „Hogy miért nem örültem a mezőnek és az időjárásnak! De most már mind-egy. Hiszen nemsokára végem van. Elfövök egy nagy levessé. Utána meg úgyis megesznek vacsorára.”

Itt a mese vége. Aki nem hiszi, járjon utána!

Kapitány a fedélzeten 11. rész

Július 1. – Kedd

Még nem írtam a PACTOR-ról, pedig igazából ez a fő oka annak, hogy itt vagyok. Ez a kütyü nagyon hasznos valami, ha az internet háta mögötti helyekről szeretne valaki kommunikálni. Rövidhullámú rádió keresztül biztosítja pl. az email küldés lehetőségét, pozícióriportot küld a hajó helyzetéről, és más egyéb okosságokra is képes. Egész jól sikerült telepíteni a hajóba. Majd minden alkalommal sikerült levelet küldenünk, vagy fogadnunk, amikor megpróbáltuk. Ennél a hajónál bizonyos szempontból az egyik legnagyobb kihívás és probléma az energiaellátás. A PACTOR-hoz és a rövidhullámú rádióhoz kell némi energia, de a hajó készletei végesek, be kell osztani azokat. Ez az antagonisztikus ellentét az oka pl. annak is, hogy a levelek végén a pozícióriport hol van, hol nincs, hol téves adatokkal megy el. Csak ritkán járattjuk együtt a rádió-PACTOR-GPS rendszert, illetve jelen esetben a GPS-

hez az kell, hogy VHF rádió-AIS-GPS be legyen kapcsolva, mivel ezek vannak egy gombon. Éppen ezért javasoltam tegnap Zolinak hogy ezt újra kéne szervezni, hogy jobban lehessen az energiával gazdálkodni és külön ki/bekapcsolni a rendszereket, amikor azok kellenek.

Ma ez lesz a feladat, meg az árboctop új VHF antenna telepítésének befejezése, és a műsorvevő rádió bekötése, – szóval ma sem unatkozunk.

23:13 LT - 3:13 CET

Ma megint sokat dolgoztunk.

Befejeztük a VHF rádió antennájának árboctopra telepítését és beszereltük az új motorindító akkut. Az előbbi miatt szétszereltük a hajó közepén az összes szekrényt (persze előbb mindet ki kellett pakolni, utóbb meg vissza) Az utóbbi miatt asztalost is kellett játszani egy fadarab végett, ami miatt nem fért be az akku a helyére.

Az este volt a legélvezetesebb a mai napban! Elmentem bevásárolni a következő napokra. Úgy voltam a boltban, mint aki először jár hipermarketben. Próbáltam a képek alapján tájékozódni, de nagyon nehéz pl. a zöldségespultnál eldönteni, hogy a kiírt számok darabra, kilóra, vagy adagra vonatkoznak. Végül azért sikerült teletömni két táskát és lejuttatni a hajóra. Vacsora után sétáltunk egyet. Először is megnéztük, hogy mit vontat egy csónak három olajshordó alatt, de mint kiderült nem bálnát, mint azt hittük, mert azok nem szeretik a város környéki „koszos” vizet (megjegyzem, mi

ebből főztünk tésztát!), hanem egy elsüllyedt csónakot hoztak ki a sekély részre, hogy majd apálykor kiemeljék. Visszafelé este megnéztük a helyi fiatalok kajakklubjának edzését. Mi Zolival dupla polárfelsőben, téli sapkában a parton, ők rövidnadrágban, pólóban ültek a kajakban és úgy eveztek, hogy fröcskölt a víz. Biztos azért volt este kilenckor az edzés, mert ilyen későn már nincs az a hőség.

Egyébként klasszikus, szögmentes technikával készített, fakeretes, vékony bőrös kajakokat használnak, furcsa, keskeny és rövid kajakevezővel hajtják a ladikokat és nagyon stabilnak tűnnek, persze biztos nem azok, de egy csepp víz nélkül a ruhájukon szálltak ki belőle. Volt két kissrác, akik neoprénben ugyan, de rákapaszkodtak a kajakra és úgy úsztak a tengerben. Biztos a kis öbölben melegebb a víz, de a hajónál, a védett kikötőben csak 4°C...

Most fürdés után vagyunk és töltjük az elektromos kütyüket a fürdőházban. Itt meleg van és áram a falban, – tiszta luxus.

Július 2. – Szerda

Nem túl korán feküdtünk le tegnap: Zoli hajnali 3 óra körül, én egy órával később, aztán fél nyolckor már keltünk.

Reggeliztünk, „gyorsan” elintéztünk benzinkutat, gázpalack cserét, orrvitorla felhúzást, és 11:45 -kor ellöktük a hajót a mólótól.

Észak felé vettük az irányt, ami kezdetben tartható volt: alig 15 csomós szembefújó szél, félméteres hullámokkal. Később a szél jelentősen beerősödött és a hullámok is elkezdtek durvulni. Még reggel mindketten vettünk a

benzinkúton vízhatlan, a fület is védő, téli vitorlássapkát, amit most gyorsan fel is avattunk. Egy óra küzdelem után úgy döntöttünk, hogy keresünk más célpontot és ma nem megyünk északra. Hátra arc után az eddigi 2 csomós sebesség 6 csomó fölé ment és rongyoltunk vissza Sisimiut felé. A város előtt volt egy kis gondunk az orrvitorlával, így betekertük. Közben megbeszéltük, hogy halat kellene vacsorázni, így az egyik fjord öble felé vettük az irányt. A horgonyzás most gond nélkül sikerült és szinte azonnal nekiálltunk horgászni. Zoliéknak itt egy évvel ezelőtt minden dobásra lett hal a zsinór végén, de most vagy öt perc is eltelt, míg az első tőkehal észrevette a csalit. Én a saját fejlesztésű „hitech” műanyag szalagommal fogtam két nagyobb és számos kisebb példányt. Ezen utóbbiaktól a három kívánság egyeztetését követően búcsút vettünk. Végül egy fél óra után megjött a nagy hal. Nem akkora, mint pár napja a másik öbölben, de vacsorára épp megfelelő másfél kilós darab.

Zoli még horgászott egy darabig, míg én nekiálltam főzni. Először a dél-előtti viharvitorlázásban rommá vált kabint kellett összerakni, majd jöhetett a hal! Az Ikertoq fjord Qarusulik szigete mellett elkészített menü:

Tőkehal carpaccio, fokhagymás citromos pácban
 Natúran sült tőkehal filé, fokhagymás fűszerolajjal
 Sisimiuti fehér kenyér.

Jó lett – és a kapitánynak is ízlett!

Vacsora után ki-ki a maga kedvtelésének hódolt: Én rádiót szereltem és próbáltam kicsit rádióamatőrködni, míg Zoli a pumpás toilett javításával foglalkozott. Két óra munkával ismét lehet használni a vécét a hajón, ami hasznos ebben a nagy hidegben.

A ragyogó napsütésben (22:26 LT) Zoli nekiállt horgászni. Délután nem volt sikere, de hamarosan felhangzott a Tomi! - Baj van! mondat, ami az első közös horgászatunk óta szállóige és a „nagy hal a horgon” jelentéssel bír. A mérleg, annyi hal - mind visszadobva! - , amennyit egy magyar horgász talán két-három év alatt sem fog.

Mivel nincs az a nagy meleg, kihagyjuk ma a mentőcsónakkal partraszállást, de ez az öbölben időzős, horgászós, halvacsorázós feeling nagyon szép lezárása volt a mai napnak.

Látássérültként, emberként – Interjú Vargáné Décsei Eszter Judittal

„Isten mindenkire annyi terhet tesz, amennyit elbír.” A. O. Esther

Judit élettörténete nem mondható hétköznapi, könnyűnek pedig végképp nem. Ennek ellenére sok-sok küzdelem után ma boldogan éli minden napjait Szolnokon a Széchenyi városrészben, ahol közös képviselőként tevé-

kenykedik. Szabadidejében kézműveskedik: dísz tárgyakat és használati tárgyakat készít. Lányával él együtt. Mindketten látássérültek.

Az élet azért van, hogy megküzdjünk vele, ahogy szoktam mondani, Judit története pedig reményeim szerint sokunk számára adhat erőt és szolgálhat például.

Zana Anita: Úgy tudom, már a gyerekkorod sem volt könnyű. Hogyan emlékszel vissza az akkori időkre?

Vargáné Décsei Eszter Judit: Karcagon születtem egy szegény család gyermekeként. Apukám rövidlátó volt, anyukámnak pedig egy örökletes szembetegsége volt, amit magam is örököltem. Általános iskolában az első padból sem láttam a táblát rendesen. Nehéz gyerekkorom volt sok-sok küzdelemmel. 18 éves koromban elmenekültem otthonról.

Z. A.: Mi történt ekkor?

V. D. E. J.: Karcagon a látássérültek megyei szervezetének a helyi csoportjában megismerkedtem későbbi férjemmel, Tivadarral, aki szintén látássérült volt. Az Egyesület a mai napig sokat jelent számomra, korábban sokat önkénteskedtem ennél a szervezetnél, citerásként felléptem a rendezvényeken.

Z. A.: Hogyan kerültél Szolnokra?

V. D. E. J.: Házasságkötésünk után a férjemhez költöztünk Szolnokra. Előbb több albérletben laktunk, majd immár közel 32 éve élünk itt a Széchenyi Városrészben. Nagyon szeretek itt élni, elérhető közelségbe van a posta, az orvosi rendelő, a különböző boltok, és több buszjárat is segíti a közlekedést. Gyorsan elérhető a vasútállomás és a belváros is. A lakásunk ablakából pedig szép, tiszta időben még a Mátra is látható. Csodálatos a kilátás, ahogy viccesen szoktam mondani, ezt még én is látom. Ma egyébként a Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesületének a tagjaként csodálattal figyelem azt a sok munkát, amit végeznek a sorstársaimért az egyesület munkatársai.

Z. A.: Miként alakult további életered?

V. D. E. J.: Miután összeházasodtunk, rá egy évre férjem megvakult, és depresszióba esett, orvosi kezelés alatt is állt. Ez egy nagyon kemény időszak volt az életemben, de nem volt időm rágódni a dolgokon vagy sajnáltni magam.

Z. A.: Aztán megszületett kislányotok, Juditka.

V. D. E. J.: Házasságunk kilencedik évében érkezett Juditka, aki ma már 31 éves. Azt hiszem, hogy a születése előtt gondoskodó, tudatos szülők módjára jártunk el. Voltunk Szegeden genetikai vizsgálaton is. Itt azt mondták nekünk, hogy egyikünk szembetegségét egyáltalán nem örökölheti a lányunk, másikunkéra is csak ötven százalékban van esély. Persze mindez másképp lett, Juditka apukája összes szembetegségét örökölte. Ennek ellenére ekkor egyenesbe került az életünk. A lányunk sok örömet okozott nekünk. A férjemnek lett vakvezető kutyája, ezáltal könnyebben és bátrabban közlekedett. Majd nem sokkal később elvégzett egy masszőr tanfolyamot, és elkezdett dolgozni.

Z. A.: Lányotok élete hogyan alakult tovább?

V. D. E. J.: Az elején sokat kellett küzdenünk, nem akarták engedni ugyanis, hogy ép gyerekek között végezze az iskolát. Végül mégis ép társai között fejezte be az általános iskolát, majd a jó nevű szolnoki Tiszaparti Gimnáziumban érettségizett. Aztán Szegeden a Juhász Gyula Főiskolán szerzett diplomát ének szakon, később felsőfokú nyelvvizsgát tett angolból. Juditka mostanában kisebb zeneműveket ír zongorára, valamint angol nyelven publikál az interneten művészettel kapcsolatos cikket. Emellett gyerekeket korrepetál angolból. Hobbiként autodidakta módon oroszul tanul. Megosztjuk a házimunkát, sokat segít nekem a vásárlásban. Azt hiszem, az ő élete is jó úton halad. Úgy vélem, hogy látássérültként is lehet emberként élni.

Z. A.: És a te életed?

V. D. E. J.: Köszönöm, jól érzem magam, kiegyensúlyozottan élem a hétköznapijaimat. Férjem és szüleim halála után elkezdtem internetezni és új hobbira találtam. Megismerkedtem a különféle kézműves technikákkal. Mostanság az upcycling (magyarul értéknövelő újrahasznosítás) technikával dolgozom. Egyébként mindig is fontos volt számomra a környezetvédelem és az újrahasznosítás. Már gyerekként is szerettem rajzolni és barkácsolni. Kicsit „fiúsítottak” is, apukám megtanította a villany- és az autószerelés alapjait, és ma sem ijedek meg, ha a háztartásban elromlik valami. A kézműveskedésen túl elkezdtem blogolni, írásaimat a legnagyobb közösségi oldalon lehet olvasni. Mind a két hobbim egyben egyfajta terápia számomra. Kijelenthetem, hogy jól érzem magam, és sínre került az életem.

Zana Anita, JNSZMVAKOK

Kérjen időpontot! Jöjjön személyesen!

Az MVGYOSZ szolgáltatásai 2021. május 3-tól időpontfoglalás mellett már személyesen is felkereshetők.

A korlátozások feloldásának köszönhetően az MVGYOSZ is a korábban megszokott időpontokban biztosítja szolgáltatásait. Mind a Segédeszközbolt, mind a Braille- és Hangoskönyvtár most már nemcsak postai vagy online úton kereshető fel, hanem 2021. május 3-tól személyesen is.

Az időpontfoglalásra azért van szükség, hogy elkerüljük a vásárlók, kölcsönzők torlódását, illetve azért, mert a Braille-könyvek nem a könyvtár szintjén lettek elhelyezve, így az MVGYOSZ könyvtárosa elő tudja készíteni a könyveket, mire a kölcsönző megérkezik a megadott időpontra. A fentiek miatt kérjük, hogy az időpontfoglalás során legyen kedves megadni, hogy milyen könyveket szeretne kölcsönözni a Braille-, illetve a Hangoskönyvtárból. Időpontot a szövetség elérhetőségei egyikén tud foglalni.

Várjuk szeretettel!

dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető

Új időpontban a jogi tanácsadás

Az MVGYOSZ által több éve biztosított ingyenes jogi tanácsadás új időpontban vehető igénybe személyesen.

A jogi ügyeket a legtöbb laikus ember igen bonyolultnak, sőt ijesztőnek találja. Látássérültként különösen nehéz az eligazodás a jogszabályok útvesztőiben, egyrészt mert a dokumentumokhoz való hozzáférés korlátozott lehet, másrészt mert a fogyatékossgal élő emberekkel kapcsolatban számos speciális jogszabály és előírás van életben.

Gyakran bonyolultak az egyenlő hozzáféréshez, a fogyatékossg okozta nehéz élethelyzeteket megoldani segítő támogatásokhoz, a hátrányok kompenzálására hivatott ellátásokhoz való hozzájutás folyamatai is. A vak és gyengénlátó emberek számos nehézségbe ütközhetnek tanulmányaik végzése, munkavállalás, peres ügyek, banki ügyintézés vagy ingatlanvásárlás során a jogszabályok nem ismerete vagy nem megfelelő értelmezése miatt. A fogyatékossgból adódóan gyakran éri hátrányos megkülönböztetés a vak és gyengénlátó személyeket, melynek jogi úton történő kezelése szintén szaksegítséget igényel.

Mindezen nehézségek leküzdése érdekében látássérült magánszemélyek számára nyújt jogi tanácsadást dr. Stefán Sándor, az MVGYOSZ munkatársa.

A szolgáltatás a peres képviseletet nem foglalja magában.

Mikor és hol vehető igénybe a szolgáltatás?

Személyesen minden hét csütörtökön 9:30 és 17:30 óra között Budapesten, a Thököly út 105. szám alatt.

A hét többi napján telefonon és e-mailben várjuk a megkereséseket. Kérjük, hogy személyes jogi tanácsadáshoz kérjen időpontot az MVGYOSZ elérhetőségeinek egyikén.

dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető

Pályázatot hirdetett a Vakok Lakásgondjainak Megoldását Támogató Alapítvány

A Vakok Lakásgondjainak Megoldását Támogató Alapítvány meghirdette 2021. évi pályázatát. A maximálisan elnyerhető támogatási összeg 2021-ben 500.000 Ft, a pályázatok benyújtási határideje 2021. június 18.

Az alapítvány az alábbi konkrét célokat támogatja, feltéve, hogy azok megvalósítása 2021-ben folyamatban van, vagy legalább elkezdődik:

- a) lakásvásárlás, lakáson fennálló tulajdonközösség megszüntetése, lakáscsere, illetve az ilyen célokra felvett bankhitel kiváltása
- b) lakás építése, bővítése, illetve az ilyen célokra felvett bankhitel kiváltása
- c) lakás felújítása, tatarozása, illetve az ilyen célokra felvett bankhitel kiváltása.

Pályázatot nyújthat be az az életvitelszerűen Budapesten élő vak nagykorú személy, aki vakok személyi járadékára, illetve fogyatékosági támogatásra való jogosultságát igazolni tudja és a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének bármely fővárosi illetőségű tagesületének a tagja.

Pályázni írásban, az erre a célra rendelkezésre álló adatlap kitöltése útján lehet. Ebben a pályázónak részletesen, dokumentumokkal is alátámasztva ismertetnie kell a megvalósítandó konkrét célt és meg kell jelölnie az igényelt pénzösszeget. Ismertetni szükséges továbbá mindazokat a körülményeket, amelyeket a támogatásra való rászorultság alátámasztásához fontosnak tart (a jelenlegi lakáskörülményeit, családi helyzetét, vagyoni és jövedelmi viszonyait, stb.).

A szükséges adatlap, illetve a nyilatkozatok letölthetők az alapítvány honlapjáról: <http://vaklakas.hu> oldalról.

A pályázat látássérültek számára akadálymentes elektronikus adatlapon is benyújtható, mely szintén letölthető a fenti oldalról. Az elektronikus formában kitöltött pályázatokat – csatolva a szükséges mellékleteket is – az info@vaklakas.hu címre kell megküldeni.

A papír alapon elkészített pályázatokat tagsági jogviszonytól függően a megfelelő budapesti MVGYOSZ tagesülethez kell benyújtani, vagy az MVGYOSZ postacímére: 1406 Budapest, Pf.:44., a borítékon feltüntetve: Lakásalapítvány – 2021. évi pályázat.

Benyújtási határidő: 2021. június 18. péntek.

A fenti információk tájékoztató jellegűek, a sikeres pályázás érdekében kérjük, mindenképpen tanulmányozzák át a részletes pályázati felhívást.

Chip Magazin és egyéb újdonságok a Lapról hangra weboldalon

Az oldal friss fejlesztéseinek köszönhetően rengeteg újdonsággal várja régi és új olvasóit a Lapról hangra portál. Az INFOALAP által működtetett szolgáltatás nyitó oldalán immár folyamatosan megújuló cikkválogatásaink segítenek rátalálni a legérdekesebb, legszínvonalasabb tartalmakra. Egyedülálló újdonságként mostantól, Pregh Balázs professzionális tolmácsolásában, a Chip Magazin 2021-es lapszámainak cikkeit is meghallgathatja.

A portál nyitó oldalán megjelenő legfrissebb cikkválogatásban ma a Chip magazin márciusi lapszámának írásai olvashatók. A korábbi cikkajánlóink tartalmából és a Chip magazinok előző lapszámaiból a portál keresés menüjének cikkválogatások listájában választhat.

Kedvcsinálóként néhány téma a magazin cikkei közül:

A januári vezércikkből megismerhetünk 15 titkos funkciót a Windows 10-ben

Gyakorlati tanácsokat kaphatunk a virtuális gépek használatával kapcsolatban

Olvashatunk a Facebook mesterséges intelligencia kutatási részlegének vezetőjéről

Megismerhetünk néhány hangszórót és funkcióikat, hogy könnyebb legyen a választás

Olvashatunk arról is, hogy az otthoni munkavégzéshez miképp alakítsuk ki környezetünket úgy, hogy az kényelmes és egyben hatékony is legyen, vagy éppen bizonyos biztonsági kockázatokról, hogy képesek legyünk felismerni és hatékonyan elhárítani egy adott problémát.

A weboldalra egyszerűen és gyorsan lehet regisztrálni és a látássérültség igazolása után máris elérhetővé válik a portál több mint 10.000 felolvasott cikke. Igény esetén az igazolást e-mailen is elküldheti nekünk a

laprolhangra@infoalap.hu email címre.

Ha kérdései lennének az oldal használatával kapcsolatban, a Használati útmutató rovatunkban talál tájékoztatást, de írhat is nekünk a

laprolhangra@infoalap.hu e-mail címre.

Telefonon feltett kérdéseire ügyfélszolgálatos kollégáink a +36(1)273-3188, és a +36(70)295-9288-as telefonszámon adnak tájékoztatást.

Várunk mindenkit, aki önkéntesek által felolvasott, nyomtatásban megjelent újságok, folyóiratok cikkeiből szeretne tájékozódni, vagy csak egy kis otthoni kikapcsolódásra vágyik.

Informatika a Látássérültekért Alapítvány

Okosmorzsaparty – Friss hírek az IKT eszközök világából

A Főképernyő és az Alkalmazáskönyvtár rendszerezése iPhone-on

Az iOS 14 rendszer új lehetőségeket kínál az iPhone-ra telepített alkalmazások megkeresésére és azok rendszerezésére. Áprilisi Okosmorzánkban ennek lépéseit tekintjük át.

Az elérhető lehetőségekkel mindent oda helyezhet, ahol önnek az a legmegfelelőbb. A Főképernyőn legyintsen 3 ujjal balra addig, amíg meg nem jelenik az Alkalmazáskönyvtár.

Az Alkalmazáskönyvtár automatikusan a következők kategóriák szerint rendezi az alkalmazásokat:

- Javaslatok,
- Nemrég hozzáadott,
- Közösségi,
- Hatékonyság,
- Segédprogramok,
- Információk és olvasás,
- Egyéb,
- Kreativitás,
- Szórakozás,
- Vásárlás és élelmiszerek,
- Utazás,
- Oktatás,
- Egészség és fitness.

A Telefon, FaceTime és a Skype alkalmazások például a Közösségi kategóriába kerülnek, míg a Javaslatok kategória – az alkalmazások használata alapján – automatikusan átrendezésre kerül a leggyakrabban használt alkalmazások szerint.

Megjegyzés: A VoiceOver rotorjának Konténer opciójának használatával az oldal nem gördül túl azon, ami az Alkalmazáskönyvtárban jelenleg vizuálisan látható a képernyőn. Legyintsen 3 ujjal felfelé a görgetéshez, hogy a többi kategória is látható és navigálható legyen.

Az új alkalmazások letöltési helyének módosítása

A letöltött és telepített új alkalmazások bekerülnek az Alkalmazáskönyvtárba, azonban letöltési helyük módosítható.

Nyissa meg a Beállítások > Főképernyő szekciót, majd válasszon egy lehetőséget.

Válassza ki, hogy a Főképernyőhöz adás vagy csak az Alkalmazáskönyvtár legyen használatban.

Lehetőséget kínál a rendszer az Értesítési jelvények bekapcsolására, ez a funkció a Megjelenítés az Alkalmazáskönyvtárban kapcsoló aktiválásával érhető el.

Alkalmazás megkeresése az Alkalmazáskönyvtárban

Jelenítse meg az Alkalmazáskönyvtárat, ehhez a Főképernyőn legyintsen 3 ujjal balra.

Aktiválja a keresőmezőt, majd kezdje el gépelni a megjelenő képernyőbilentyűzeten a keresendő alkalmazás nevét.

Megjegyzés: Az alkalmazás első három karakterét beírva a keresőmezőbe az iOS rendszer keresőszolgáltatása azonnal megjeleníti a találatokat, amennyiben több egyezés található, akkor betűrendben, egymás mellett jelennek meg a találatok.

Navigáljon a keresett alkalmazásra és aktiválja a megnyitáshoz.

Alkalmazás megkeresése más módon az Alkalmazáskönyvtárban

Az Alkalmazáskönyvtár a kategóriák nélkül is megjeleníthető, így minden, az iPhone-ra telepített alkalmazás betűrendben felsorolva tekinthető meg.

Navigáljon a megszokott módon az Alkalmazáskönyvtárba, majd az alkalmazások listájának megjelenítéséhez koppintson a keresőmezőbe.

Használja a szakaszindex szolgáltatást vagy a rotoron a Címsorokat a könnyebb navigáláshoz a megnyitni kívánt alkalmazás megkereséséhez.

Az alkalmazás megnyitáshoz koppintson az alkalmazás ikonjára.

Alkalmazások törlése a Főképernyőn

Van egy extra lehetőség az iOS 14 rendszerben, amikor a felhasználó töröl egy alkalmazást. Az alkalmazás törlésének többféle módja van. A kezdéshez hajtson végre hosszú megnyomás (egyujjas dupla koppintás és tartás) kézmozdulatot vagy végezzen egyujjas tripla koppintást az alkalmazás ikonon, amíg az előugró helyi menü meg nem jelenik. Az alkalmazástól függően előfordulhat, hogy a helyi menüben megjelenik néhány elvégezhető művelet. A helyi menü például a Mail alkalmazásnak megjeleníti az Új üzenet vagy a Keresés menüparancsát.

Az alkalmazás-specifikus műveletek mellett az iOS 14 két lehetőséget tartalmaz:

Az alkalmazás törlését vagy a Főképernyő szerkesztését.

Egy alkalmazás ikonján a hosszú megnyomás gesztusát elvégezve az előugró helyi menüben választható az alkalmazás törlése lehetőség.

Alternatív megoldásként alkalmazható a hosszú megnyomás művelet gesztusa az alkalmazás ikonján a szokottnál hosszabb ideig, amíg az összes alkalmazás ikon rezegni kezd, ezzel elindítva a Főképernyő szerkesztését.

Akár a Szerkesztés módba tett képernyő ikonján egyujjal legyintve lefelé vagy akár a tripla koppintással megjelenített helyi menüben a Törlés gombot választva a rendszer egy kérdést jelenít meg:

Eltávolítja a következőt: pl. "RTL Most?"

A rendszer megkérdezi, hogy törölni szeretné-e az alkalmazást vagy áthelyezi-e az Alkalmazáskönyvtárba. A külső, harmadik féltől származó alkalmazás törlése az összes adatot törli a telefonról, így értékes tárhelyet szabadítva fel a készülékén.

Mi történik egy beépített alkalmazás készülékről való törlésekor?

Ha töröl egy beépített alkalmazást a készülékről, akkor előfordulhat, hogy a hozzá kapcsolódó rendszerfunkció sem fog működni, és a kapcsolódó felhasználói adatok és konfigurációs fájlok is törölve lesznek. A Főképernyőn lévő beépített alkalmazások eltávolítása a rendszer egyéb funkcióira is hatással lehet. Ha a törlendő alkalmazást áthelyezi az Alkalmazáskönyvtárba, akkor eltávolítja az alkalmazás ikont a Főképernyőről. Az alkalmazás továbbra is telepítve marad és bármikor hozzáférhet, ha három ujjal legyint balra a Főképernyőn, amíg el nem éri az Alkalmazáskönyvtárat.

Alkalmazás törlése az Alkalmazáskönyvtárból

A telefonról való törléshez nem kell áthelyeznie egy alkalmazást az Alkalmazáskönyvtárból vissza a Főképernyőre.

A Főképernyőn legyintsen 3 ujjal balra addig, amíg meg nem jelenik az Alkalmazáskönyvtár.

A Kategória nézetben keresse meg azt az alkalmazást, amelyet törölni szeretne.

A törölni kívánt alkalmazáson hajtsa végre a hosszú megnyomás (egyujjas dupla koppintás és tartás) kézmozdulatot vagy végezzen egyujjas tripla koppintást a helyi menü megjelenítéséhez, majd aktiválja a Törlés elemet.

A megerősítéshez koppintson újra a Törlés elemre.

Oldalak keresése és elrejtése a Főképernyőn

Az iOS 14 rendszerben elrejtheti, majd bármikor visszahelyezheti az egyes oldalakat, így leegyszerűsítheti a Főképernyő megjelenését, valamint az Alkalmazáskönyvtár segítségével könnyen megtalálhatja a különböző oldalakon elrejtett alkalmazásokat.

Érintsen meg a Főképernyőn egy tetszőleges ikont, majd hajtsa végre hosszú megnyomás (egyujjas dupla koppintás és tartás) kézmozdulatot.

Az előugró helyi menüben válassza a Főképernyő szerkesztése gombot.

Navigáljon az Oldalválasztó sávra vagy érintse meg a területet, majd koppintson rá duplán.

Megjegyzés: Az Oldalak szerkesztése műveleteinek használatával elrejtethet egyes oldalakat. Ha használja ezt a funkciót, akkor csak a Főképernyő marad látható. Ebben az esetben figyelmeztetést jelenít meg a rendszer: „Az újonnan letöltött alkalmazások mostantól az Alkalmazáskönyvtárban jelennek meg.”

A képernyők fenti módon történő használata során az Oldalválasztó is elrejtésre kerül, így a VoiceOver számára nem felfedezhető a terület.

A látható oldalak elrejtéséhez koppintson az adott oldalra, ekkor a VoiceOver bejelenti, hogy a kiválasztott oldal látható lesz-e vagy sem a művelet végrehajtása után.

Navigáljon a képernyő jobb felső sarkába vagy érintse meg a területet, és aktiválja a Kész gombot, majd lépjen ki a Főképernyő szerkesztéséből vagy várjon 30 másodpercet a szerkesztés befejezéséig.

Megjegyzés: Az oldal elrejtésének visszavonásához ismételje meg a fenti lépéseket.

Alkalmazások áthelyezése az Alkalmazáskönyvtárba

A Főképernyő oldalainak elrejtése helyett az alkalmazásokat áthelyezheti az Alkalmazáskönyvtárba is.

Érintsen meg a Főképernyőn egy tetszőleges ikont, majd hajtson végre hosszú megnyomás (egyujjas dupla koppintás és tartás) kézmozdulatot.

Az előugró helyi menüben válassza az Alkalmazás eltávolítása elemet.

Koppintson az Áthelyezés az Alkalmazáskönyvtárba elemre.

Mali Attila

A sorstársak közössége mint új lehetőség – Interjú Máté Gáborral

Máté Gábor egy nagy, kellemes orgánumú férfi, masszőr. Idejekorán megismerte, mit jelent a látóideg-visszamaradás, és igazi értékes tagja a Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesületének. Munkaszeretete, élethez való hozzáállása miatt örülök, hogy nemrégiben beszélgethettem vele.

Most következék Gábor története.

Zana Anita: Talán mondhatjuk azt, hogy a látásod ilyen módon történő elvesztése nem egyedi. (Már több beszélgetőtársam is mesélt hasonlót.)

Máté Gábor: Látóideg visszamaradásom van. A látásomat fokozatosan veszítem el. Általános iskola ötödik osztályától minden tantárgyból szóban feleltem. A látásom fokozatos elvesztésének a feldolgozása időbe tellett, de ma már kiegyensúlyozott életet élek.

Z. A.: Masszőrként dolgozol már hosszú évek óta, de nem volt egyenes az idevezető út.

M. G.: Igen, sok mindent csináltam még eljutottam odáig, hogy masszőr lehessenek. Felnőttként érettségiztem le, majd egy rákóczipfalvi sorstársunk segítségével jutottam el a Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesülete jogelődjéhez. Itt a látássérültek megyei egyesületénél sok segítséget kaptam. Az egyesület pont olyan látássérülteket keresett akkoriban, akik masszőrök szeretnének lenni. Együtt végeztem el a masszőriskolát, mások mellett a Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesület mostani alelnökével Hulimai Jánossal.

Z. A.: Úgy veszem ki a szavaidból, hogy fontos szerepet tölt be az életedben az egyesület?

M. G.: Az egyesület által egy új perspektívát kapott az életem, persze ehhez kellett az is, hogy ezzel a lehetőséggel éltem és élni akartam.

Z. A.: Jelenleg hol dolgozol?

M. G.: A Teljes Életért Nonprofit Kft. által működtetett masszázsszalomban dolgozom napi hét órában Szolnokon. Frissítő masszázssal várom a vendégeimet. Tagja vagyok a Magyar Egészségügyi Szakdolgozók Kamarájának is. A Szolnok és Rákóczipfalva közötti napi két utazást a cég finanszírozza és egy szállító szolgálat segítségével oldom meg a munkába járást.

Z. A.: Tíz év múlva hogyan képezed el az életed?

M. G.: Most 53 éves vagyok, és bízom benne, hogy tíz év múlva is dolgozom még. Akkorra már az unokáim is nagyok lesznek, és reményeim szerint számíthatok rájuk. Bár időnként most is szeretek lustálkodni, tíz év múlva úgy gondolom, hogy talán még több időm lesz rá.

Zana Anita, JNSZMVAKOK

Tóth Andrea Zsanett: Máriusz, a hétköznapi egér

Nem is olyan régen, nem is olyan messze, a kerekerdei tisztás szélén éldegélt Máriusz, egy teljesen szokványos, szürke egér. Átlagossága rettentően zavarta. Minden reggel csalódottan vizslatta tükörképét:

- Egyforma. Mindenem ugyanolyan, mint a tizennégy testvéremé. Középszürke bunda, kettő szabályos fül, fekete gombszemek. Ez szörnyű!

Ám hiába békétlenkedett, a következő reggelen ismét csak a megszokott látvány fogadta a tükörben.

„Bárcsak egyedi egér lehetnék!” – sóvárgott nap mint nap, de ötlete sem volt, hogy mit tehetne.

Egy kiadós eső után éppen baktatott hazafelé, és meglátta az égen a gyönyörű, színpompás szivárványt.

- Ha valakinek, neki tudnia kell, hogy lehet különlegessé válni. – gondolta és tüstént meg is érdeklődte. A szivárvány azonban válaszra sem méltatta,

eltűnt a szeme elől. Máriusz úgy sejtette, hogy az ő szürkesége bosszantotta fel.

- Miért pont ez hiányozna neki, mikor annyi csodálatos színe van? – dohogott magában.

Lassacskán kezdett beletörődni hétköznapiságába, ám egy hideg őszi napon minden megváltozott.

A szokatlanul csípős szeptemberi délelőttön a szél süvítve szaggatta az erdőt, a lehullott falevelek aranyszínű örvényként kavarogtak a tisztáson.

- Nekem éppen ma kell napraforgómagért mennem. – lesett ki csüggedten ablakán Máriusz. Élénkamarája üresen kongott, így nem volt mit tenni, magára kanyarította meggyipiros sálját és elindult.

Iparkodott, hogy minél hamarabb hazaérjen, szerencsére a rossz idő miatt jóformán üresek voltak az erdei ösvények. Fürgén kerülgette a szél által összefújt akadályokat, és meghökkenve vette észre, hogy az egyik kis dombon egy agg, hajlott hátú tücsök muzsikál.

- Jó napot! – köszönt rá az idegenre.

- Jó napot! – válaszolta a tücsök, szórakozottan felpillantva, majd miután meglátta Máriuszt, álmélkodva leeresztette hegedűjét.

A szél mintha csak erre várt volna. Egy hirtelen, erős fuvallat kitepte a hangszert a zenész kezéből és átrepítette egy közeli avarombra, majd egy levélfergeteggel be is temette azt.

A tücsök kétségbeesetten próbált lekászálódni a dombról, fájós lábai és dereka azonban megtorpanásra kényszerítették. Máriusz egy pillanatig sem tévovázott, rohant a hegedűt rejtő buckához és bevetette magát az aranybarna levélhalomba. Nem telt bele sok idő, már ott is tartotta kezében a szökött hegedűt. Örömmel adta át tulajdonosának, aki féltő gonddal tisztogatta meg zsebkendőjével a finom hangszert.

- Ez a hegedű hatalmas családi kincs, még a dédapámé volt. Hálásan köszönöm, fiatalember! – nyújtotta reszketeg jobbját a tücsök.

- Szívesen. – mondta az egér, és úgy találta, illendő bemutatkoznia:

- Máriusz vagyok. – és megfogta a feléje nyújtott kezét.

- Örvendek, Máriusz. Az én nevem Adorján, de mindenki csak Apónak szólít. Nos, ha megbocsát, mennem kell. Még egyszer köszönök mindent, viszontlátásra! – azzal komótosan elevickélt a nyírfaliget felé.

- Viszontlátásra! – kiáltotta utána Máriusz, majd egyre jobban didergő lábait kapkodva ismét útnak eredt, hogy beszerezze az elemózsiát.

Másnap szikrázó napsütésre ébredt. Elhatározta, hogy tesz egy frissítő sétát a tisztáson. A kertkapun kilépve vidáman labdázó gyerekeket pillantott meg a fagyalbokrok előtt. A kis katica és a tücsökgyerek felszabadultan paszszolgatták egymásnak és kergették a borókabogyót. Üdvözölte őket.

- Szia Máriusz! – hangzott kórusban a felelet.

Máriusz elámult.

- Honnan tudjátok a nevemet? – kérdezte döbbsenten.
 - Tücsök Apó mesélt rólad. – felelte vidáman a kis tücsök.
 - Azonnal megismertelek a piros sáladról, na meg... - folytatta volna, de a katica megbökte:

- Ne, azt nem szabad!

Máriuszt azonban nagyon érdekelte, hogy mit mondhatott még róla Apó. A kis tücsök zavarában egyik lábáról a másikra állt és habozva folytatta:

- Szóval... még arról is, hogy... köszöntél nekünk. Ez egyáltalán nem jellemző az egerekre.

Máriusz először megrettent, hogy nem viselkedett elég „egeresen”, de azután kíváncsisága felülkerekedett:

- Ezt hogy érted? – puhatolózott. A kis katica arca vörösebb lett, mint a szárnyai, a tücsökgyerek azonban felbátorodott.

- Tudod, az egerek nem tartanak sokra bennünket. Ők folyton szaladnak valahova, ezernyi teendőjük van, mi pedig csak semmirekellő zenészek vagyunk számukra. Nem is sejtik, hogy egy művésznak rengeteget kell gyakorolnia. Apókám ezért is csodálkozott annyira, amikor még a hegedűjét is segítettél neki megtalálni. Amint hazaért, elújságolta: „Gyerekek, ma találkoztam egy kivételes egérrel, Máriusszal. Vegyetek példát róla: udvarias, segítőkész, türelmes és nagyon tisztelettudó.” Elmesélte a történeteket, amit a hangyák és a madarak azonnal eljuttattak a tisztás minden szegletébe. Híres lettél Máriusz, mindenki tudja, hogy ki vagy! – fejezte be lelkesen, és a katicával együtt a szellő reptette borókabogyó nyomába eredt.

Az egér meglepetésében nem talált szavakat, egész nap viaskodott az érzéseivel. Egyrészt kicsit szégyellte magát, mert eddig ő sem gondolt bele, hogy hegedülni nem is olyan egyszerű, másrészt értetlenül állt az előtt, hogy égértársai többnek tartják magukat másoknál. Harmadrészt pedig majd' szétvetette a büszkeség: példakép lett, ő, a jellegtelen egér, holott nem is tett semmi rendkívülit, csak segített egy idős tücsöknek.

Este boldog mosollyal bújt a puha pázsitpaplan alá. Tudta, hogy másnap a tükörben egy középszürke bundájú, szabályos fülű, fekete gombszemű, mégis különleges és nagyon elégedett egérrel fog találkozni.

Figyelte, hogy az öreg hold ezüst fénytakarót borít a tisztásra, és álomba szenderült.

Család, munka és színház – Interjú Zajcsekné Zsiga Szilviával

Mára feleség, dolgozó nő és amatőr színésznő. Szilvia szembetegséggel született, majd fokozatosan veszítette el látását. Nem mindennapi története, teljes élete sokaknak adhat hitet, erőt.

Zana Anita: Kiegyensúlyozottnak tűnsz.

Zajcsekné Zsiga Szilvia: Köszönöm szépen, törekszem rá. Boldogan élünk a férjemmel, dolgozom, házimunkát végzek, szabadidőmben pedig amatőr „színésznő” vagyok a Varázsszínpad társulatában.

Z. A.: Mi a munkád?

Z. Zs. Sz.: Távmunkában dolgozom a Főkefe Nonprofit Kft- nél adminisztratív munkakörben. Bár nem járok el itthonról a munkahelyemre, ez a tevékenység mégis ad egy keretet a napjaimnak. Egy ismerősöm által kerültem a céghez. Nagyon örülök, hogy fogyatékossgal élő emberként dolgozhatok, hiszen közöttünk ez nem annyira magától értetődő.

Z. A.: Ha pedig szabadidő: hogyan kezdted a színjátszást?

Z. Zs. Sz.: A felsoroltak ellenére alapvetően visszahúzódó ember vagyok. A kétezres évek elején csatlakoztam egy szolnoki színjátszókörhöz, amely látókból állt. Ekkor még elég sok látásmaradványom volt. Aztán volt egy hölgy, aki a látássérültek színjátszásából írta a szakdolgozatát, így kezdődött a Varázsszínpad működése 2016-ban. Mostanában Karinthy darabokat játszunk, de szerepelt már mese is a repertoárunkban. Közben a férjem, Norbert is csatlakozott, holott kezdetben csupán elkísért engem. Egyébként őt is az egyesületen keresztül ismertem meg. Már húsz éve ismerjük egymást, és tavaly volt a tizedik házassági évfordulónk.

Z. A.: Egy, az életedet meghatározó ismeretségen túl mit jelent számodra a Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesülete?

Z. Zs. Sz.: Ez egy remek közösség, ahová nagyon jó tartozni. A szolnoki csoport rendezvényeire rendszeresen járunk a férjemmel. Házasságom mellett több barátságot is az egyesületnek köszönhetek. Emellett a JNSZMVA-KOK Elemi Rehabilitációs Központjában is többször megfordultam, nagyon hasznosnak tartom a szolgáltatásaikat, legutóbb egy új útvonal megtanulásban segítettek.

Z. A.: Milyen terveid vannak a jövőre nézve?

Z. Zs. Sz.: Pár éve érettségiztem le. Most egy szoftverfejlesztői tanfolyamot kezdtem el, de koronavírus járvány miatt az most egyelőre szünetel. Más terveim jelenleg nincsenek. Úgy gondolom, hogy jól halad az életem, boldog vagyok.

Zana Anita, JNSZMVAKOK

Anyák napi online köszöntés

A Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesülete (JNSZMVAKOK) idén is a világháló segítségével köszöntötte az édesanyákat. A műsort az egyesület közösségi oldalán és a YouTube csatornáján lehet visszanézni.

Az anyák napi ünnepség megtartásának nagy hagyományai vannak a vakok megyei egyesületénél, ezért ebben az esztendőben sem maradhatott el, csupán annak módja változott.

Egyesületünk már tavaly is az interneten keresztül köszöntötte az édesanyákat, és idén is ezt a megoldást választottuk a világjárvány miatt. Mára már azt kell, hogy mondjam, hogy kollégáimmal és önkénteseinkkel egészen nagy gyakorlattal rendelkezünk az online műsorok és előadások szervezésében és lebonyolításában – kezdte Pesti Zoltánné, a Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesületének (JNSZMVAKOK) elnöke.

A fellépők között volt az egyesület tagja, a Szolnokon is ismert zenész, Erős Laura, a megyevers-győztes Horváth Ábel Olivér, a népdalénekes Magyarné Szűcs Erika és Tverdota Hanna Zsófia, aki szintén a megyevers egykori döntőse volt.

Lehetőségeinkhez mértén igyekeztünk színvonalas műsorral köszönteni az édesanyákat, a nagymamákat és dédnagymamákat is. A műsorban helyett kapott komolyzene, valamint népzene is. Ezúton is szeretném megköszönni az Aba-Novák Agóra Kulturális Központ segítségét, amit a videó elkészítésében nyújtottak – mondta Pesti Zoltánné.

A Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesületénél az online előadások és műsorok sora tovább folytatódik. Online „Életmód Klubunk” és online történelmi előadássorozatunk is folytatódik az interneten. Következő webinariumunk középpontjában a lelki egészség áll majd, amelynek előadója Dr. Lepény Éva lesz. Online előadásaink és műsoraink mind ingyenesek – tette hozzá a JNSZMVAKOK elnöke.

A JNSZMVAKOK anyák napi műsora a következő linken érhető el:

<https://youtu.be/PIVjJ9enwPA>

Kövessen bennünket a közösségi portálokon is:

IMPRESSZUM

A folyóirat neve: **Vakok Világa**

Kiadó: **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége**

Kiadó székhelye: **1146 Budapest, Thököly út 105..**

Felelős kiadó: **dr. Nagy Sándor, MVGYOSZ elnöke**

Felelős szerkesztő: **Sztakó Krisztina**

Tervezőszerkesztő: **Sebesi Éva**

Kapcsolat: **e-mail: vakokvilaga@mvgyosz.hu • www.mvgyosz.hu**

Adományszámla: **16200106-11512718 Adószám: 19002464-2-42**

Telefon: **+36 (1) 384-8440**

Posta: **MVGYOSZ 1406 Budapest, Pf.: 44.**

Készült: **PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió**

Az újság előfizethető a kiadónál és az MVGYOSZ tagegyesületeinél.

ISSN 0209-6765

Előfizetési díj 1 évre (12 lapszám): **4620 Ft.**

VAKCINAINFÓ

Regisztráljon a koronavírus elleni oltásra:

vakcinainfo.gov.hu

Az oltás önkéntes és ingyenes. Amennyiben szeretné beoltatni magát, regisztráljon most, és értesüljön elsőként a vakcinával kapcsolatos információkról és teendőkről!

MINDEN ÉLET SZÁMÍT
